O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KUTUBXONASI
INV.№

Shu aziz Vatan — barchamizniki

O'ZBEKISTON OVOZI

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI SIYOSIY-IJTIMOIY GAZETASI

2002 YIL 16 MART ◆ SHANBA ◆ №32-33 (26.892)

АҚШ дунёда ҳар томонлама етакчиликни қўлга киритган давлатдир. Ислом Каримовнинг ушбу мамлакатга расмий ташрифига пухта тайёргарлик кўрилди. Бундай қудратли давлатга боришдан олдин аниқ мақсадларни, ташриф муддаосини белгилаб олиш керак.

Энди АҚШ сафари ортда қолган экан, ташриф якукларига қандай баҳо бериш мумкин, у Ўзбекистонга қандай фойда келтиради, мамлакатимиз қандай манфаат кўради, деган саволлар пайдо бўлади.

ЎЗБЕКИСТОН ВА АҚШ — СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 11-14 март кунлари расмий ташриф билан Америка Қўшма Штатларида бўлди

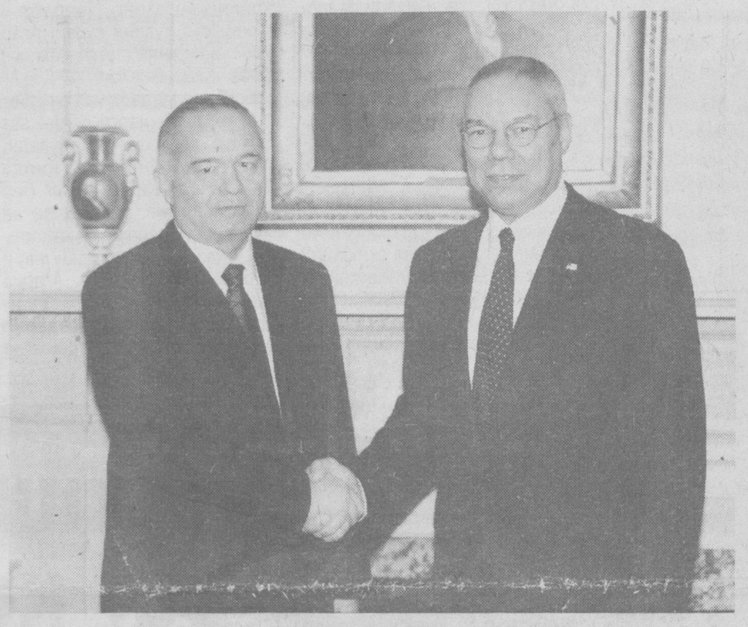

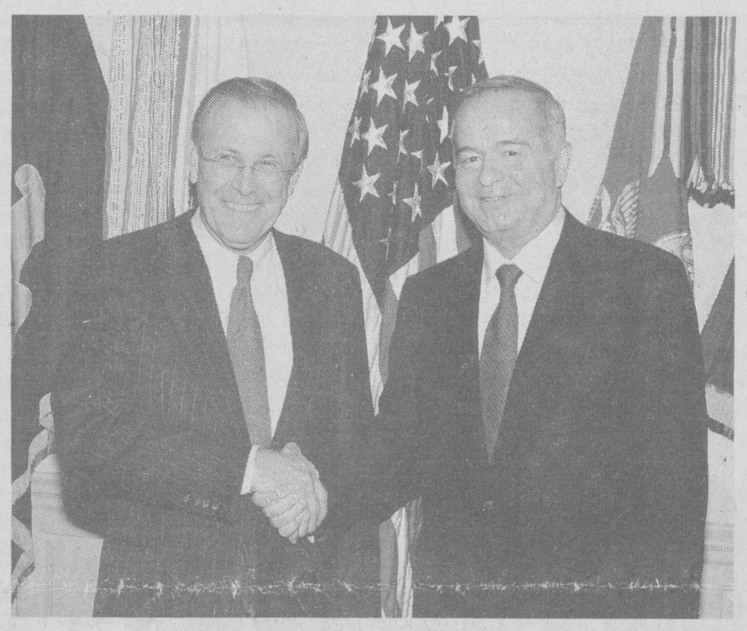

Суратларда: Президентимизнинг АҚШ Давлат котиби Колин Пауэлл ва Мудофаа вазири Доналд Рамсфелд билан учрашуви.

Аввало, Ислом Каримовнинг Жорж Буш билан учрашувига тўхталсак. АҚШ Президенти ўзбекистонлик олий мартабали меҳмонни Оқ уй маъмурияти ва мамлакат ҳукуматининг катта нуфуз ва обрў-эътиборга эга вакиллари қуршовида кутиб олди. Бу учрашувга ҳар томонлама тайёргарлик кўрилганидан, Ўзбекистон делегациясига катта ҳурмат-эътибордан далолат.

АҚШ Президентининг миллий хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатчиси Кондолиза Райс, Пентагон раҳбари Доналд Рамсфелд, давлат котиби Колин Пауэлл ва бошқа расмий кишилар иштирок этган бу учрашувда дастлаб Ўзбекистон раҳбарига Америка халқини энг синовли дамларда дадил қўллаб-қувватлагани учун яна бир карра самимий миннатдорлик билдирилди. Ж.Буш Ўзбекистон қатъият билан аксилтеррор коалициясини қўллаб-қувватлаганини АҚШ ҳукумати ва халқи унутмаслигини, бу миннатдорлик ва эҳтиром келгусида жуда кўп бор намоён бўлишини таъкидлади. У Ислом Каримовни бундан буён АҚШ стратегик шерик сифатида доим Ўзбекистон билан бирдам бўлишига ишонтирди.

Вашингтонда АҚШ ҳукумати бу йил Ўзбекистонга ёрдам тарикасида 160 миллион доллар ажратиши маълум қилинди. Шуни инобатга олган ҳолда ҳамда Жорж Буш ва бошқа расмий кишилар билан мулоқотлар руҳидан англаш мумкинки, АҚШ бундан буён ҳам Ўзбекистондаги ислоҳотларни янада кенг ва фаол қўллаб-қувватлайверади.

Оқ уйдаги учрашувда Марказий Осиёдаги жараёнлар ҳам муҳокама қилинди. Минтақамиздаги иқтисодий интеграцияни ривожлантириш, хавфсизлик масалаларига эътибор қаратилди. Гап шундаки, Афғонистондаги аксилтеррор операцияси якуний босқичига қадам қўйгани билан ҳали хотиржамликка берилиб бўлмайди. Аксинча, энди янада қийин ва мураккаб вазифаларни бажариш керак. Президентимиз АҚШнинг етакчи газета ва журналлари раҳбарлари билан учрашувда таъкидлаганидек, биринчи галда Афғонистонда ҳаётий инфратузилмаларни тиклаш, мамлакатни тинч ҳаётга қайтариш зарур. Афғонистон хориж ёрдами билангина ўз ҳаётини изга солиши мумкин.

Иккинчидан, «Толибон» ва «Ал-Қаида» жангарилари бутунлай йўқотилгани йўқ. Мамлакатнинг айрим ҳудудларида баъзан майда гуруҳлар халқаро коалицияга қарашли ҳарбийларга қаршилик кўрсатиб тургани сир эмас. Жангариларнинг муайян қисми хорижда, коалициянинг ҳозирча эътибори тушмаган жойларда яшириниб ётган бўлиши эҳтимолдан холи эмас. Улар вақти келиб, яна ўзининг манфур башарасини намоён қилмаслигига, хунрезликлар уюштирмаслигига кафолат йўқ. Шу боис уюшқоқликни, ҳамжиҳатликни сусайтирмаслик даркор.

Бошқа бир муаммо Афғонистонда йиғилиб қолган қурол-яроғдир. Ҳозир мамлакатда 10 миллион донадан ортиқ ўқотар қурол бор. Миллий тотувлик энди-энди шаклланаётгани, марказий ҳокимиятнинг кучи ҳали бутун мамлакатни назорат қилишга етмаслиги ҳозирги барқарорликнинг давомийлиги ва мустаҳкамлигига соя солмоқда.

Шу нуқтаи назардан қараганда, Ўзбекистон учун давлат чегарасини мустаҳкамлаш борасида АҚШ билан ҳамкорликни ривожлантириш ғоят муҳимдир. АҚШ томони ҳам халқаро террорчилик, диний экстремизм, уюшган жиноятчилик, наркотик моддалар, қурол-яроғ ва оммавий қирғин қуроллари таркибий қисмларининг контрабандаси долзарб муаммолар эканлигини, уларга қарши курашда Ўзбекистонга ва умуман Марказий Осиёга кўмак бериб, шу орқали дунёдаги барқарорликни мустаҳкамлаш мумкинлигини эътироф этди. Бу борада катта имкониятлар ва бой тажрибага эга АҚШ бизга чегарани мустаҳкамлашда, унинг муҳандислик ва техникавий инфратузилмасини такомиллаштиришда самарали ёрдам кўрсатиши мумкин. Бу хусусда томонларнинг фикри бир жойдан чиқди.

Шу билан бирга, Оқ уйда ҳарбий ва ҳарбий-техникавий ҳамкорликни янада кенгайтиришга келишиб олинди. Пентагонда Доналд Рамсфелд билан бўлган учрашувда эса бу йил Ўзбекистон қуролли кучлари ислоҳотига кўмаклашиш учун 43 миллион доллар ажратилиши маълум қилинди. Ўтган йили бу рақам 15,5 миллион доллар эди.

Аввалги хабарларда айтилганидек, Президент Ислом Каримов АҚШнинг қишлоқ хўжалиги ва молия вазирлари билан учрашди.

Қишлоқ хўжалиги вазири Энн Венеман хоним билан суҳбат чоғида мазкур соҳада илмий тадқиқотлар ўтказиш ва тажриба алмашиш масалаларига эътибор қаратилди. Меҳнатга лаёқатли аҳолисининг 2,5 фоизигина шу соҳада банд бўлганига қарамай, дунёда пахта, ғалла, гуруч каби зарур маҳсулотлар етиштириш бўйича етакчилик қилаётган, қишлоқ хўжалигида илм-фаннинг энг сўнгги ютуқларини ишга солаётган АҚШ билан бундай ҳамкорликдан Ўзбекистон манфаатдор экани ва катта фойда кўриши тайин.

АҚШда тахминан 22 миллион фермер хўжалиги бор. Битта хўжалик ўртача 190 гектар ерга ишлов бериб, мамлакат чорвачилик ва паррандачиликда ҳам катта ютуқларни қўлга киритган.

Айни вақтда Ўзбекистоннинг АҚШ билан бу соҳадаги ҳамкорлиги PL-480 дастури доирасида қабул қилинган ҳукуматлараро битимларга таянади. PL-480 илмий изланишларга оид дастурларни ижро этиш ва АҚШ қишлоқ хўжалиги вазирлиги билан тажриба алмашишни молиялаш учун заҳира жамғарма шакллантиришни кўзда тутади. Ўтган йилнинг апрелидан мамлакатимизда ўнта дастур амалга оширила бошлади. Бу йил эса яна ўн тўрттаси кўриб чиқилади. Улар деҳқончилигимизда ҳосилдорликни ошириш, чидамли ва серҳосил навлар яратиш, ерсув заҳираларидан унумли фойдаланиш билан боғлиқ қўплаб долзарб масалаларни қамраб олган.

Вашингтонда қишлоқ хўжалиги соҳасида ўзаро ҳамкорликка оид ҳужжат имзоланди.

Молия вазири Пол О'Нил билан бўлган учрашув АҚШ томонидан Ўзбекистонга молиявий ва иқтисодий ёрдам кўрсатиш масалаларига бағишланди. АҚШ томони Ўзбекистондаги бозор ислоҳотлари ва демократик жараёнларнинг нуфузини ҳисобга оладиган бўлсак, эндиликда бу муассасаларда Ўзбекистон манфаатларини қўллаб-қувватловчи ишончли шерикларимиз сони янада кўпайди, дейиш мумкин.

Президентимизнинг Жаҳон банки раҳбари Жеймс Вулфенсон билан учрашуви.

Президент Ислом Каримов АҚШ Конгрессига борганда, уни Вакиллар палатаси раиси Деннис Ҳастр қарши олди. Таъкидламоқ жоизки, АҚШ конгрессменлари барча мамлакатлар президентларига ҳам бундай иззат-икром кўрсатавермайди. Конгрессдаги мулоқот чоғида асосий эътибор Ўзбекистон-АҚШ муносабатларини ривожлантириш масалаларига қаратилди.

Таъкидламоқ керак, Оқ уйнинг Ўзбекистонни қўллаб-қувватлаш борасидаги таклифлари олий қонун чиқарувчи орган томонидан тўла маъқулланмоқда. Ўзбекистон билан ҳамкорлик мамлакат манфаатларига уйғун ва ғоят аҳамиятли эканлиги эътироф этилди. Сенаторлар, конгрессменлар мамлакатимизда амалга оширилаётган буюк ўзгаришлар ҳақида янада тўлиқроқ маълумотга эга бўлди. Ўтган бир неча ой ичида 16 нафар сенатор ва 8 конгрессмен Ўзбекистонга келиб кетди.

Конгрессда Сэм Браунберг, Ҳиллари Клинтон каби нуфузли сенаторлар билан бўлган учрашувда ҳам АҚШ олий қонун чиқарувчи органининг Ўзбекистонга ҳайрихоҳлиги қатъий таъкидланди. Америкалик қонун чиқарувчилар Ўзбекистон Президентига Америка халқини ва Президентини синовли дамларда қўллаб-қувватлагани учун яна бир бор миннатдорлик билдирди.

Ислом Каримов Сенат аъзоларининг катта қисми ўтирган залга кириб борганида, сенаторлар ўринларидан туриб узоқ олқишладилар. Сенаторлар сўнгги пайтда Конгресснинг Ўзбекистонга муносабати кескин ўзгарганини таъкидлади. Зеро, аксилтеррор коалициясини биринчилар қаторида қўллаб-қувватлаган Ўзбекистон террорни йўқ қилиб, минтақавий хавфсизликни таъминлаш истаги билан чекланиб қолмайди, мамлакатимиз демократия ва эркинлик билан боғлиқ қадриятларни ҳам ҳимоя қиляпти.

Шундай қилиб, ташриф самарали кечди, дейиш учун асос етарли. Расмий доиралар вакиллари билан учрашувлар очиқ ва ғоят самимий руҳда ўтди. Оқ уйда, Конгрессда, Давлат департаментида, Пентагонда АҚШ томонининг юксак ҳурмат-эътибори кўзга яққол ташланиб турди. Бундан ташқари эса, АҚШ жамоат ва ноҳукумат ташкилотлари халқаро терроргa қарши курашга қўшган улкан ҳиссаси учун Ислом Каримовни «Халқаро миқёсдаги буюк давлат арбоби» мукофоти билан тақдирлади. Мукофотни АҚШнинг таниқли давлат ва жамоат арбоби Генри Киссенжер топширди.

Шунингдек, Ўзбекистон — Америка савдо палатаси уюштирган қабул маросимида америкалик ишбилармонлар Ўзбекистоннинг иқтисодий салоҳияти катта эканлигини, ўзаро шериклик кўлами кенгайишида Ислом Каримовнинг оқилона сиёсати муҳим ўрин тутаётганини таъкидлади. Барча Ўзбекистон билан ҳамкорликни янада ривожлантириш истагини намоён этди.

(Давоми 2-бетда)

САЛОҲИЯТ ВА ИСТИҚБОЛ

САМОЛЁТСОЗЛАРИМИЗ ХАЛҚАРО ИШОНЧГА САЗОВОР БЎЛИШДИ

«Ўзбекистон эйрвейс техникс» (Тошкент 243-авиатаъмирлаш заводи ҳозир шундай юритилмоқда) давлат унитар корхонаси Франция фуқаро авиациясининг олий давлат органи — Парвозлар хавфсизлиги бош бошқармасининг «JAR-145» халқаро ишонч сертификатига сазовор бўлди.

Маълумки, мазкур завод негизида ўзбек ҳаво флотининг Гарбда ишлаб чиқарилган самолётларига техник хизмат кўрсатиш маркази яратилган эди.

Март ойининг биринчи ўн кунлигида француз мутахассислари Франсис Жовард ва Алайн Коуртел заводда аудит ўтказишди. Текширув натижаларига кўра, Европа Бирлашган авиация маъмурияти номидан янги ҳужжатни топширдилар. «Ўзбекистон эйрвейс техникс» раҳбари вазифасини бажарувчи Анатолий Миндарь таъкидлаганидек, халқаро ишонч сертификати «А-310», «Боинг-757» ва «Боинг-767» самолётларини Европа андозалари даражасида таъмирлашга оқ фотиҳа берди. Дарвоқе, бу наинки ўзимиздаги, балки Россия, Қозоғистон, Туркманистон, Озарбойжон, Ҳиндистон, Хитой, Жануби-Шарқий Осиё ва Африка мамлакатлари авиакомпанияларига тегишли самолётларга ҳам техник хизмат кўрсатиш истиқболини очади. Лўндасини айтганда, жаҳон авиатаъмирлаш бозоридаги уфқ кенгайиб, қўшма корхоналар яратиш, Ўзбекистон иқтисодиётига янги сармояларни жалб этишга имконият туғилади.

■ **Алишер РЎЗИЕВ**

ТАРАДДУД

НАВРЎЗ ҚУВОНЧЛАРИ

Наврўз қадим Бухорога ҳам ўзгача тароват, руҳ олиб келмоқда. Бир ёғи Қарнаб тоғларига, иккинчи томони Қизилқуму Мохонкўл кенгликларига туташ ерлар энди ям-яшил. Мавсумга енг шимарган деҳқону чорвадорлар баҳор ҳавосидан энтикади. Пахтакор хирмоним бўлсин, дея умид билан чигит ташлади. Бу ҳам — қувонч. Чўпонлар совлиқлари қишдан омон чиққан сурув ва эгиз қўзиларга боқиб, барака бўлишидан севинади. Шаҳарнинг қоқ марказида амалга оширилаётган бунёдкорлик қадим байрамга уйғунлашгандек гўё. Яна икки ойдан сўнг мамлакат талаба-ёшларининг «Универсиада-2002» баҳслари шариф шаҳарда ўтади-да. Бу ҳам бир қувонч.

Бухоро — Бухоро бўлиб, ҳалигача бундай ҳашаматли ўйингоҳни кўрмаган. Ўйингоҳга киришнинг бош қисмида катта фаввора. Ундан гумбаз шаклида атрофга сув отилади. Фаввораниг икки томонида чиптахоналар. Ўйингоҳга кириш жойи эса ўнта. Ана шу ўнта дарвозадан кирган томошабин учун 22 минг ўриндиқ муҳайё. Ишқибозларга ҳамма шароит яратилган: ошхона, тамаддихона... Иккита теннис корти. Стадионни ёритиб турадиган узунлиги 50 метр бўлган 4 минорада юқори кучланишли ёритгичлар. Қуёш нуридан муҳофаза этувчи махсус соябонлар. Голландиянинг «Pleups» фирмаси маҳсулоти бўлган узунлиги 12, бўйи 9 метрли табло...

Яқин бир ой ичида Бухорода Марказий Осиёда ягона ана шундай ўйингоҳ қуриб битказилади. Мамлакатимиз талаба-ёшларининг спорт тантаналари худди шу улкан ўйингоҳда бўлиб ўтади. Ҳа, «Универсиада-2002» объектида ишлашнинг ўзи ҳам қувонч.

Тўрт ой илгари шаҳар кўча ва хиёбонлари, маҳалла ва гузарларида ободонлаштириш ишларига қўл урилганди. Мана, бугун кўчалар равон, атрофи гулу гулзор. Янги хиёбонлар, йўлаклар барпо этилган.

Бугун шаҳар марказида катта сайилга тараддуд ниҳоясига етмоқда. Шоир Тошпўлат Аҳмад қаламига мансуб театрлаштирилган томоша ёшу қарига манзур бўлиши табиий.

■ **Даврон БАҲРОНОВ**

DUNYO

VOQEALAR YANGILIKLAR XABARLAR

СТРАТЕГИК БАРҚАРОРЛИК МУҲОКОМА ҚИЛИНАДИ

Кейинги ҳафтада Токиода Япония ва Хитой давлатларининг мудофаа вазирликлари вакиллари учрашуви бўлиб ўтади.

Томонлар минтақадаги стратегик барқарорлик борасида музокара юритишади. Мутахассислар фикрича, Япония ва АҚШнинг яқинлашуви Хитойни ташвишга солмоқда.

МАВСУМ 15 АПРЕЛГАЧА

Косоводаги халқаро тинчликпарвар кучлар аҳолидан ноқонуний сақланаётган қурол-аслаҳа йиғиб олишни яна бошлашган. Ушбу тадбир бир ой давом этиши кўзда тутилмоқда. Шу вақт ичида ихтиёрий равишда қурол-аслаҳа топшириш лозимлиги аҳоли орасида тарғибот қилинади. Бир ойдан сўнг эса, яъни 15 апрелдан кейин ноқонуний қурол сақлаган киши жиноий жазога тортилади.

НОҚОНУНИЙЛИКДА АЙБЛАШМОҚДА

Европа парламенти Зимбабведа бўлиб ўтган сайлов натижаларини ноқонуний, деб баҳоламоқда. Хабарда айтилишича, амалдаги президент Роберт Мугабенинг ғалабаси ҳақиқий эмас. Сайловолди компаниясида ҳукумат мухолифат кучларини қўрқитиш ва халқаро кузатувчиларнинг назоратига халақит беришга ҳаракат қилган.

ИМКОНИЯТЛАР КЕНГАЯДИ

Сербия билан Черногория ўртасида янги давлат ташкил қилиш бўйича имзоланган шартнома Европа Иттифоқига йўл очади, деди ушбу ҳамжамиятнинг ташқи сиёсат ва хавфсизлик бўйича олий вакили Хавьер Солана. У журналистлар билан учрашувда Югославияда имзоланган ҳужжат Болқон минтақасида катта аҳамиятга эга эканини таъкидлади.

ЎЗБЕКИСТОН ВА АҚШ — СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛАР

(Давоми. Боши 1-бетда)

Шундай қилиб, Ўзбекистон АҚШдек қудратли давлат билан стратегик шерик бўлди. Унинг нечоғли куч-қудратга эга эканлигига узоқ тўхталиш шарт эмас. Бир-икки иқтисодий кўрсаткични мисол келтириш кифоя. АҚШда ялпи ички маҳсулот ҳажми тахминан 10 триллион долларни ташкил қилади.

Мамлакат савдо вазирлигининг Иқтисодий таҳлил бюроси ҳисоботида ёзилишича, АҚШнинг олтин заҳираси бутун дунёдаги заҳиранинг 30 фоизини ташкил этади. Мамлакат саноатнинг деярли барча соҳалари бўйича дунёда етакчи ўринга чиққан. АҚШда 11 мингдан зиёд банк бор. Ҳозирги кунда, бу мамлакат дунё сиёсий ва иқтисодий ҳаётида «об-ҳавони белгилайди», десак асло хато бўлмайди. Демак, биз нафақат янги стратегик шерик орттирдик, балки унга ҳамкор ё иттифоқчи бўлган бошқа давлатларнинг назарини ҳам ўзимизга янгидан қаратдик. АҚШ Ўзбекистонни ўзининг стратегик шериги деб эълон қилар экан, кўп давлатлар, шунингдек, нуфузли халқаро ва минтақавий тузилмалар ҳам, Ўзбекистонга муносабатини ўзгартирмай қолмайди — ҳамкорликни, эътиборни кучайтиради. Яна бир муҳим томони шуки, мамлакатимизга ғараз кўзи билан қарайдиган кучлар ҳам энди ўйлаб иш кўришга мажбур.

Ташриф мобайнида Ўзбекистон билан АҚШ ўртасида ўзаро шериклик ва ҳамкорлик асослари тўғрисидаги декларация, шунингдек, илмий-техникавий тадқиқотлар, ядровий материаллар ва технологиялар тарқалишининг олдини олишда ҳамкорлик, молия соҳаларига оид қатор ҳужжат имзоланди. Улар орасида айниқса мазкур декларация ғоят муҳимдир. Сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, ҳуқуқий, ҳарбий ва ҳарбий-техникавий соҳаларда, хавфсизлик борасидаги ҳамкорликни назарда тутувчи бу ҳужжат стратегик шериклиқнинг тамойилларини расман белгилаб берди. Томонлар хавфсизликка таҳдид соладиган ҳар қандай трансмиллий хавф-хатарга қарши биргаликда курашади. Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги ҳамкорлик қамрови кенгайиб, бутун ижтимоий соҳани, жумладан, таълим, соғлиқни сақлаш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, асосий ва ижтимоий фанлар, юқори технологияларга оид масалаларни ўз ичига олади. Декларацияда АҚШ томони Ўзбекистондаги иқтисодий ислоҳотларни қўллаб-қувватлаш мақсадида мамлакатимизнинг узоқ муддатли манфаатларига хизмат қиладиган техникавий ёрдам дастурларини амалга ошириши, Америкадаги банк ва компанияларни жалб қилиши таъкидланади.

Ислом Каримов Вашингтонда Жаҳон банки раҳбари Жеймс Вулфенсон, «Ньюмонт майнинг» компанияси президенти ва ижрочи директори Уэйн Мёрди билан учрашди. Мазкур учрашувларда қўшма лойиҳалар ижроси, янгиларини ишлаб чиқиш масалалари муҳокама қилинди.

Нью-Йоркда эса Президентимизнинг шаҳар ҳокими Майкл Блумберг билан учрашуви бўлди. Мазкур шаҳар АҚШнинг энг йирик молиявий маркази бўлиб, унда йирик банклар, етакчи компания ва фирмаларнинг қароргоҳлари жойлашган. Нью-Йорк биржаси жаҳон бозори конъюктурасини белгилайдиган жуда катта муассасадир. Пахта, қаҳва, шакар, металлар каби ўта зарур маҳсулотларнинг нархи Нью-Йорк биржасидаги олди-соттига бевосита боғлиқ.

Ислом Каримов ҳоким билан учрашуви чоғида Нью-Йорк катта иқтисодий салоҳиятга эга эканлигини таъкидлади. М.Блумберг маҳаллий ишбилармонларнинг эътиборини кўпроқ жалб этиш орқали Нью-Йорк Ўзбекистон-АҚШ иқтисодий ҳамкорлиги ривожига салмоқли ҳисса қўшишини айтди.

Ислом Каримов Жаҳон савдо маркази харобаларини бориб кўрди. Мамлакатимиз раҳбари бу ерда ўтган йили 11 сентябрда содир этилган мудҳиш террорчилик ҳаракатининг қурбонлари хотирасига гулчамбар қўйди. Американликларнинг иродаси бутун дунё аҳлини ҳайратга солганини таъкидлади. М.Блумберг Президентга АҚШни, у билан иттифоқликда терроргa қарши тузилган халқаро каолицияни қўллаб-қувватлагани учун миннатдорлик билдирди ва бундай қатъиятни, айниқса, нью-йоркликлар юксак қадрлашини таъкидлади.

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистон АҚШ билан стратегик шерик бўлди ва шу билан ўзининг тинчлиги ва тараққиётининг кафолатини янада мустаҳкамлади. Ташриф давомида Ўзбекистон делегациясига кўрсатилган ҳурмат-эҳтиром мамлакатларимизнинг бир-бирига ишончи мустаҳкам ва бардавом эканлигини кўрсатди.

■ **Анвар БОБОЕВ,**
Абдувоҳид ТЎРАЕВ
(суратлар муаллифи)
ЎзА махсус мухбирлари

Тошкент — Вашингтон — Нью-Йорк — Тошкент.

МУАММО

КЎЧАТЛАР ЎТҚАЗИЛАДИ, БИРОҚ ЎСТИРИШ-ЧИ?

бу икки жараён орасида миллионлар исроф бўлаётир

Ҳазораспнинг машҳур «кўчат бозори»да февралдаёқ савдо бошланган. Фарғонадан турли мевали дарахт кўчатларини келтирган ишбилармонларнинг қўли-қўлига тегмайди.

Мана, баҳор ҳам келди. Ҳаво илиб, ер уйғонди. Йўл ёқалари-ю боғлар кўчат ўтқазаётганлар билан гавжум.

Хоразм вилоят ҳудудий коммунал фойдаланиш бошқарма муҳандиси Фарҳод Рўзметов режалар билан таништиради:

— Бу йил жами 190 минг туп кўчат ўтқазишни режалаштирдик. Шулардан йигирма минг тупи мевали, қолганлари эса манзарали дарахт кўчати. Ана шу ниҳолларнинг деярли ярмиси вилоят маркази Урганч шаҳрига — кўча четлари, сув йўллари ёқаларига ва бошқа манзилларга ўтқазилади. Туманларда ҳам бу кўрсаткич турлича: масалан, Хивада 20 минг бўлса, Янгиариқда тўрт минг туп...

Рақамлар кўзни қувонтиради. Бунинг устига мавсумда ҳар бир корхона, ташкилот, хўжаликлар, ўқув масканлари ҳам ўз кучлари билан неча минг туплаб кўчат экишади? Рости саноғига етиш қийин. Бундан тўрт-беш йил муқаддам «Ҳар бир ўқувчи беш туп кўчат ўтқазади» шиори остида катта ишлар қилингани ёдга тушади.

— Хўш, ўтқазилаётган ниҳолларнинг қанчаси илдиз отиб, кўкарди?

— Ўтқазилган ниҳолларнинг қирқ-эллик фоизи кўкаради. Масалан, 1999 йилда ўтқазган кўчатларнинг 56 фоизи, ўтган йили эса 41 фоизи кўкарди. Умуман тажрибада синалганки ниҳолларнинг 75 фоиз кўкариши энг юқори кўрсаткич саналади. Биз бу кўрсаткичга эриша олмаётганимизнинг сабаби: ерларнинг шўрлангани, сувнинг танқислигидир, — дейди муҳандис.

...Бозордаги бир суҳбат ёдга келади. Ушанда бозорда сотилаётган кўчатлар кўкариб кетишига озроқ шубҳаланган-дик, сотувчи-боғбон эътироз билдирди: «Менга аввало бу ниҳолларни ўтқазмоқчи бўлган жойни кўрсатинг. Тупроғини кўрай, сув йўлини кўрай. Агар ўзим ер танлаб ўтқазсам юз фоиз кўкармаса...»

Боғбон олдида хижил тортдик.

Агар рақамларга мурожаат қилсак, ҳафсала пир бўлади. Масалан, сўнгги ўн йилда масъул бошқарма жами бир ярим миллион туп мевали ва манзарали дарахт кўчатларини ўтқазган. Шулардан нари борса ярми кўкарган. Агарда ҳар йилги «Шунча туп экилди» дея берилган ҳисоботларни ҳисоблаб чиқсак, кафтдек воҳа аллақачон ўрмонга айланиб кетган бўларди. Ачинарлиси шундаки, ҳар йили сон-саноқсиз кўчат ўтқазганимиз билан уни кўкартириш борасида саъй-ҳаракат қилмасак, бариси бефойда.

Шу ўринда ҳар туп кўчат баҳоси, транспорт ва бошқа харажатлар миқдори билан қизиқдик. Маълум бўлишича, бу йилги мавсумда ҳар туп кўчат тўрт юз сўмдан ошиққа тушаркан. Демак, экилган кўчатларнинг ярми кўкарса — оз эмас ўттиз-ўттиз беш миллион сўм маблағ ҳавога совурилади. Модомики, ерлар шўр, сув тақчил экан беҳудага шунча маблағни совуришдан мақсад не? Фақат тупроғи яхши, сув йўли соз манзилларга экиб, борини сақлаш, парваришлаш маъқул эмасми?

...Кўчат ўтқазиш мавсуми давом этмоқда. Ишлар жадал. Белгиланган режаларни тез ва соз уддалаш керак. «Тез»нинг тарафдоримиз. Чунки, вақт кутиб турмайди. Аммо, «созн» бизнингча фақат ўтқазишда эмас, ўстиришда, яъни ниҳолларнинг парваришида...

■ **Рўзимбой ҲАСАН,**
«Ўзбекистон овози» мухбири

■ Бахтиёр ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат

Одинахоннинг касби ўқитувчи. Бироқ у ўқувчиларга касб ўргатиш, билим бериш билан чегараланиб қолмай, тадбиркорликда ҳам ўзини синаб кўришга ҳаракат қилди.

Хуллас, 1997 йили Шаҳрихонда «Одина» хусусий ишлаб чиқариш фирмаси ташкил этилди. Илгари бу ерда 48 киши ишларди. Яқинда қўшимча яна 40 иш ўрни ташкил этилди.

Одинахон Отаҳонова бошлиқ фирма жамоаси мамлакат миқёсида ўтказилаётган турли кўрик-танлов ва мусобақаларда муваффақиятли иштирок этиб келмоқда. Айниқса республика Халқ таълими вазирлиги томонидан ташкил қилинган «Ўқувчи кийимлари» тендер танловида жамоа ғолиб, деб топилгани катта аҳамиятга молик бўлди. Чунки фирма шу танловда 46 миллион сўмлик буюртма олди.

«Одина» фирмасининг ташкил этилиши натижасида «Сарой» қишлоғида нафақат тикувчилик, қолаверса, қандолатчилик цехи мунтазам фаолият юрита бошлади.

Россиянинг «Экспресс» фирмаси билан тузилган шартномага асосан 10 млн. сўмлик ишчи кийимлари ва трикотаж маҳсулотлари экспорт қилиш учун тайёрланмоқда.

✧ ✧ ✧

Суратда:
Одинахон Отажонова (ўнгда) шогирди Шоирахон Собирова билан тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда.

ИНСОН ХОТИРАСИ — АЗИЗ

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Мақсуд Шайхзоданинг «Одамлар бор тиригида ўликдир, одамлар бор ўлигида тирикдир», деган шоҳ сатрлари йиллар ўтса-да, ифорини йўқотмайди. Гарчи бу сатрлар бугун орамизда йўқ, лекин қилган ишлари, меҳр-муҳаббати билан қалбимизда яшаётган марҳум биродарларимизга атаб айтилгандек. Аслида ҳам шундай.

Элдошлари бот-бот хотирлайдиган Ғани Аъзамхўжаев ҳам одамлар учун ёниб яшаган инсонлардан эди. У Тошкент шаҳрида таваллуд топди. Бироқ, деярли бутун умри қишлоқ одамлари орасида, далада ўтди. Айни кучга тўлган йигитлик чоғлари ўттизинчи-қирқинчи йиллардаги оғир ва уруш шароитидаги йўқчиликлар даврига тўғри келди. Шундай бўлса-да, «Ўзбекпахтасоюз»да йўриқчилик қилди, бир муддат ёшлар ташкилотида ишлади.

Муҳими, ундаги билимга чанқоқлик, яратувчилик яхши одамларнинг этагидан тутқазди. Мураккаб бир шароитда ҳам атрофдагиларни, дўст-биродарларини келажакка, яхши, нурли кунларга бўлган ишончини шакллантиришга ҳаракат қилди. Бор билими, тажрибасини ўзига топширилган соҳани ривожлантиришга сарф этди. Уста ташкилотчи, оқил раҳбар сифатида танилди. У туман, вилоят ва республика миқёсидаги турли масъул вазифаларда ишлади.

Ғани ака каттани катта, кичикни кичик демай, ҳамма билан бирдай муносабатда бўлар, бирор ҳаракати, эзгу иши билан одамларнинг корига яраб, оғирини енгил қилса боладек қувонар эди. Унинг бундай хислатларини Паркент туманидаги «Паркент» боғдорчилик-виночилик хўжалиги аъзолари яхши эслашади. Ҳақиқатан, у киши умрининг сўнгги ўн беш йилини бутун қалб кўрини, пешона терини бағишлаган Паркент боғлари, шиғил-шиғил ҳосилга кирувчи узумзорлар, у киши бошқош бўлиб қурилган мактаб, касалхона, равон асфальт йўллар, кўплаб бошқа маданий-маиший иншоотлар фидойи инсондан хотира бўлиб қолди.

«Паркент» хўжалигига Ғани Аъзамхўжаев бошчилик қилган йилларда жамоа ҳаётида кўплаб ибратли ишлар юз берди. Хўжалик иқтисодиёти ривожланди. Рентабелликка эришилди. Деҳқончилик маданияти юксалди. Қишлоқ хўжалиги экинларидан олинган ҳосилдорлик ва чорвачиликдаги ютуқлар салмоғи ортди.

Халқимизда «Яхшидан боғ қолади», деган пурҳикмат гап бор. Ғани аканинг меҳнати синган боғлар бугун қулф уриб, гуллаб-яшнаб турибди.

Юртбошимиз нутқларидан бирида «Ўтганларни эслаш — халқимизнинг энг эзгу одатларидан бири. Бугунги кунинг баҳосини бериш учун, аввалам-бор, кечаги кунга — ўтмишга нисбатан қандай муносабатда эканимизга баҳо бериш керак. Ўтмишга нисбатан ношукрлик, нонкўрлик, беписандлик — халқимизнинг, миллатимизнинг табиатига зид», деган эдилар. Зеро, Ғани акадек инсонларни хотирлаш, яхши ишларини эслаб, ҳурматини жойига қўйиш биз тирикларнинг бурчидир. У кишининг бутун умри юрт ободончилигига, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга бағишланди. Гарчи, бу жонсарак инсон орамизда жисман йўқ бўлса-да, ишлари элдошлари, шогирдлари тимсолида давом этмоқда. Қутлуғ сиймоси эса қурган бинолар, барпо этган йўллар, бунёд этган боғ-роғлари тимсолида ҳаётдир.

■ **С. САИДАКБАРОВ**
Тошкент шаҳри.

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

ИМКОНИЯТ БОР, ИШТАҲА ЗЎР, ЭЪТИБОР КАМ

ЁКИ ЕТТИ ХАЗИНАНИНГ БИРИ БЎЛГАН БАЛИҚЧИЛИКНИ АСРАШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ХУСУСИДА ОЛТИ ТАКЛИФ

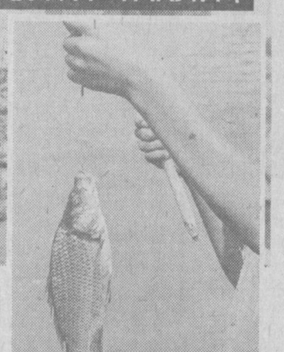

Табиат инсонни боқади, кийинтиради, яшаши ва ривожланиши учун имконият яратади. Табиатнинг ўзига хос қонунлари, имкониятлари, ички мувозанати бор. Бу ички мувозанатни бузиш, унга кўпол муносабатда бўлиш хатарли оқибатларга олиб келиши мумкин. Президентимиз таъкидлаганидек, «табиатга кўпол ва такаббурона муносабатда бўлишга йўл қўйиб бўлмайди. Биз бу борада аччиқ тажрибага эгамиз. Бундай муносабатни табиат кечирмайди».

Табиатнинг инсон ҳаёти учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бойликларидан бири — балиқдир. Балиқлар дарё ва қўлларда сувларни тозалайди, одамларни тўйимли, шифобахш гўшт билан таъминлайди. Шу сабабли ҳам ота-боболаримиз балиқ гўштини ниҳоятда қадрлаганлар.

Аввалари балиқ, балиқчилик тўғрисида сўз кетганида ҳамманинг эътибори Орол денгизига, Сирдарё ва Амударёга қаратилар эди. Ҳозир Орол сатҳи камайди, суви ҳаддан ташқари шўрлашиб кетди. Шўр денгизларда яшайдиган камбала балиқлар ҳам бу ерда яшаб, кўпаёлмайди. Орол балиқчилик соҳасидаги аҳамиятини йўқотди. Амударё ва Сирдарёда ҳам сув ифлосланиши натижасида балиқлар йил сайин камайиб бормоқда.

Вазият шундай бўлса, Ўзбекистонда балиқчилик ривожланиши учун имконият қолмабди-да, деган хулосага келиш мумкинми? Йўқ. Асло. Ўзбекистон ҳудудида балиқчиликни ривожлантириш учун катта имкониятлар бор. Балиққа иштаҳа ҳам зўр, ҳеч пасайган вақти бўлмаган. Унда балиқчиликка нега жиддий эътибор берилмаяпти? Шу хусусда фикр юритмоқчимиз.

Ўзбекистонда сўнгги йилларда кўплаб сунъий сув омборлари, катта кўллар пайдо бўлди. Бундай сув омборлари ва кўллар барча вилоятларда бор. Биргина Ҳайдаркўлнинг узунлиги 300 км.га яқин. Бу кўлнинг эни баъзи жойларда 35-40 км.ни ташкил этади. Арнасой кўллари тизимида, Хоразм ва Бухоро вилоятларидаги кўлларда ҳам бундай имкониятлар кўп. Ўзбекистонда бундан 30-40 йил олдин фойда олиб ишлайдиган йирик балиқчилик хўжаликлари ташкил этилган эди.

Хўш, ҳозир аҳвол қандай? Очиғи, аҳвол тобора оғирлашмоқда. Балиқларга бериладиган омухта емлар қимматлашиб кетди. Лойқа чўкиши, уни тозалаш имкони йўқлиги сабабли балиқларни сунъий кўлларда боқиш имкони қийинлашмоқда. Балиқчилик билан шуғулланувчи кўплаб хўжаликлар ўз харажатларини қоплай олмай қолдилар.

Ҳайдаркўлда балиқчилик деярли ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу кўлнинг 300 км.га чўзилган икки қирғоғида ва ороллари да тўр қўйилмаган бирор жой йўқ. Балиқ тутишга рухсат бериш тартибида ҳам нуқсонлар бор. Натижада ноқонуний йўл билан балиқ тутувчи «броконьер»ларнинг сони йил сайин кўпайиб бормоқда. «Балиқчи» ҳиссадорлик жамиятига қарашли балиқ тутувчи бригадалар режани асосан майда ва энг арзон балиқ — «вобла» ҳисобига бажарадилар. Қимматбаҳо балиқларни эса шахсий манфаат йўлида бозорларга олиб чиқиб сотиш ҳоллари учраб турибди. Балиқ тутувчи бригадаларнинг сони ҳам сўнгги йилларда кўпайди. Улар фаолиятини назорат қилиш эса... Агар аҳвол шу тариқа давом этса, яна 10-15 йилдан кейин Ҳайдаркўл, Арнасой ва бошқа кўлларда балиқлар кескин камайиб кетади.

Балиқлар табиий урчийдиган жойларга ҳам тўрлар ташланганлиги кузатилмоқда. Тухум қўйиш учун Чордарадан Бекобод томонга сузаётган жерех балиқлари юзлаб броконьерларнинг пистирмасидан ўтиб, ўз манзилига етиб олиши амри маҳол. Балиқлар урчийдиган даврда балиқ тутишни таъқиқлаш муддати ҳам назаримизда нотўғри белгиланган. Одатда балиқларнинг асосий қисми апрель ойида тухум қўяди. Лекин нима учундир овни таъқиқлаш муддати майнинг ўрталарига белгиланади.

Албатта, табиатни муҳофаза қилиш бошқармаси бу борада тартиб ўрнатишга ҳаракат қилмоқда. Лекин бу ташкилотнинг имкониятлари ҳам етарли эмас. Чўл шароитида ишлайдиган инспекторларга осон тутиб бўлмайди. Ҳар бир инспектор назорат қилиши керак бўлган жой 30-40 км.ни ташкил этади. Бу жойларда йўл йўқ. Бунча жойни пиёда ҳафтада бир маротаба ҳам айланиб ўтиш қийин, хатарли ҳам. Броконьерларнинг эса тезюрар машиналари, моторли қайиқлари бор.

Қисқаси, балиқчиликни ривожлантириш борасида қуйидаги таклифларни ўртага ташламоқчиман:

1) Бир вақтлар Жиззах вилоятида балиқларни сунъий урчитиш учун алоҳида ускуналар, сув ҳавзалари қурилган эди. Ҳозир бу объектлар аянчли ҳолатга келиб қолган. Улардан кўп ҳолларда шоли экиладиган ер сифатида фойдаланилмоқда. Бундай кўзбўямачиликларга барҳам берилиб, балиқни сунъий кўпайтирадиган ҳавзаларни кўпайтириш лозим. Ҳозир Ҳайдаркўлда чўртан ва бошқа нодир балиқлар ҳам пайдо бўлган. Имкон топиб бу ерда Каспий денгизидаги осётр балиқларини ҳам кўпайтириш керак. Бунинг учун имконият бор, чунки Ҳайдаркўл ва Арнасойдаги табиий имкониятлар Каспий денгизидаги муҳитга жуда яқин. Балиқни сунъий кўпайтирадиган ҳавзаларни барча вилоятларда барпо этиш мумкин.

2) Балиқ овлаш учун рухсатнома беришни марказлаштириш керак. Бу иш билан айрим хўжаликлар эмас, балки аниқ бир ташкилот шуғулланса мақсадга мувофиқ бўларди.

3) Балиқ овлайдиган бригадаларга ё сув сатҳини аниқ бўлиб бериш керак, ёки уларнинг фаолияти устидан назоратни кучайтириш лозим. Балиқчилик — бу ҳаваскорлик эмас, балки ҳақиқий касбдир.

4) Ҳар бир бригадада албатта катта музлатгич бўлиши шарт. Ёз ва баҳорнинг иссиқ кунларида транспорт ёки харидор вақтида келмаслиги натижасида балиқ сифати бузилиб қолмоқда ва ерга кўмиб ташланмоқда.

5) Балиқчилик билан шуғулланувчи хўжаликларда рентабелликни таъминлашга алоҳида эътибор бермоқ зарур. Хитой, Вьетнам, Корея, Японияндан ўрганиш ва амалда қўллаш мумкин бўлган яхши тажрибалар бор.

6) Табиат муҳофазаси билан шуғулланувчи идоралар ходимларининг иш шароитларини замон талабларига мос равишда ташкил этиш лозим.

Мен ўзимнинг айрим фикр ва мулоҳазаларимни жамоатчиликка ҳавола қилдим, холос. Бу муаммолар ҳақида биргалашиб ўйлаб кўрсак, етти хазинанинг бири бўлган балиқчилик янада ривож топарди.

■ **Азамат ЮСУПОВ,**
Давлат биологик назорат бошқамаси биринчи тоифали мутахассиси

ТАШВИШЛИ ҲОЛАТ

«ТЕМИРЙЎЛЧИ»НИНГ ЎЙИНГОҲИ ЎЙИНЛАРДАН МАҲРУМ ЭТИЛДИ. НЕГА?

Ўлкамизда баҳор. Баҳор ва Наврўз нафаси билан биргаликда юртимизга футбол мавсуми ҳам кириб келди. Мамлакат кубоги чорак финал ўйинлари бошланди. Бугун эса ўйингоҳларда навбатдаги чемпионатимизнинг байроқлари кўтарилади. Хуллас, миллионлаб мухлислар орзиқиб кутган футбол байрами бошланди.

Афсуски, Қўқоннинг «Темирйўлчи» жамоаси мухлисларига бу байрам унчалик татимай турибди. Гап шундаки, ўз севимли жамоалари бир йиллик танаффусдан сўнг яна олий лигага чиққанлигини қувонч билан нишонлаган қўқонлик мухлислар «Темирйўлчи» ўйинларини Қўқонда кўришдан маҳрум бўлиб туришибди. Ҳатто, Фарғона шаҳридаги «Нефтчи» ўйингоҳида ҳам бугун ўйин ўтказиш имконига эга эмас. Вилоят шарафини ҳимоя қилаётган «Нефтчи» ва «Темирйўлчи» жамоалари ўз ўйингоҳлари мавсумга тайёр эмаслиги сабабли биринчи ўйинларини рақиблар майдонларида ўтказишга мажбур бўлиб турибдилар. «Нефтчи» ўйингоҳи маъмуриятининг изоҳини тушунса бўлади. Чунки апрель ойида ўсмирларнинг «Умид ниҳоллари — 2002» республика спорт мусобақалари шу ерда очилади. Ўйингоҳ шу мақсадда таъмирланаяпти. Янги, замонавий қиёфа касб этмоқда.

Аммо Қўқондаги Х. Муҳиддинов номли ўйингоҳ ҳақида бундай дейиш қийин. Ҳолбуки, бу ўйингоҳ ҳақида матбуот ва телевидениеда аччиқ гаплар айтилган. Аммо, муаммо муаммолигича қолаверди...

Ўйингоҳнинг аҳволи эса шу даражада харобки, Ўзбекистон футбол федерациясининг мусобақаларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими бошлиғи А. Никимбоев: «Агар «Темирйўлчи» ўз футбол майдони ва ўйингоҳини меъёрий даражага етказмаса ёки бошқа майдон топмаса, тақвимдаги 30 та ўйиннинг барчасини ўзга майдонларда ўтказиши мумкин», деб очиқ айтди. Қаранг, бу ахир, футбол тарихида учрамаган ҳол бўлса керак! Зеро, ўз жонажон шаҳри, ўйингоҳидаги минглаб мухлисларнинг қўллаб-қувватлаши, ҳайқириқларидан бебаҳра жамоа бегона жойда қандай ўйин кўрсатиши мумкин? Бу ғайритабиий ҳол нафақат қўқонликлар, балки республикадаги футболга алоқадор барча кишиларни ҳам ташвишга солмоқда.

Муаммонинг илдизи нимада эканлиги билан қизиқиб, Қўқон томон йўл олдик. Эрталабки соат 9.00 да шаҳар ҳокими А. Ҳўжаев қабулхонасидан «У киши стадиондалар» деган жавобни олдиму, ўша томонга шошдим. Стадионга яқинлашган сари у ердаги одамларнинг кўплиги, ишлаётган техникалар, ташқи деворларнинг бўяб қўйилганлиги кўзга ташланди. Шаҳар ҳокими, дарҳақиқат, ўйингоҳда иш бошқариб турган экан.

— Ўйингоҳ ҳақиқатдан ҳам талаб даражасида эмас, — деди у. — Шу пайтгача футбол майдонини ёритиш миноралари йўқ эди. Эндиги талаблар эса ана шундай ёритиш миноралари, албатта, бўлишини тақозо этмоқда. Уларни Жиззахдан топдик ва ўрнатишга ҳозирлик кўряпмиз.

Ҳоким билан ўйингоҳ хусусида анча суҳбатлашдик. Дарҳақиқат, «Темирйўлчи»нинг Ўзбекистон футболи тарихида ўзига хос ўрни бор. Миллий чемпионатда кейинги 10 йилда қатнашган 29 жамоанинг ютуқ ва мағлубиятлари бўйича жадвал тузилганда «Темирйўлчи» 233 очко тўплаб, 13-ўринни ишғол этди. «Темирйўлчи»да тўп сурган бир қатор йигитлар республиканинг номдор жамоалари, миллий терма жамоамиз таркибида ҳам ўйнаган ва ўйнамоқда. Машҳур футбол мураббийлари Баҳром Ҳакимов («Насаф»), Зоҳид Нурматов («Ангрен»)лар аслида Қўқон футбол мактаби вакилларидан. Бу йил «Темирйўлчи»га Қўқоннинг тўрт нуфузли корхонаси — «Қўқондон» ҳиссадорлик жамияти, ёғ-мой комбинати, спирт заводи, суперфосфат заводи хомийлик қилади.

— Севимли жамоамиз учун қўлимиздан келган барча ёрдамни берамиз, — дейди «Қўқондон» ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Қодиржон Сотволдиев. — Футболчиларимиз янада шиддат билан ўйнасалар бас!

Булар ҳаммаси яхши. Аммо муаммо бартараф этилдими? Ўйингоҳ ўриндиқларини бўяб, борингки, ёритиш миноралари ҳам ўрнатиб, атрофни тартибга келтириш билан иш битадими? Келинг, аввало ўйингоҳ тарихига бир назар солайлик. 15 минг томошабин сиғадиган бу ўйингоҳ 1961 йили ёшлар ҳашари билан бунёд этилган. Унча ҳам мустаҳкам бўлмаган бу ўйингоҳ 1997 йилгача чидаб келди. Кейин ўйингоҳнинг ғарбий ўриндиқлари яроқсизлиги туфайли бузиб ташланди. Таъмирлаш учун ўша йили 200 минг сўмдан кўп маблағ талаб қиладиган лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди. Бироқ у ҳужжатлар қоғозда қолиб кетди...

Ҳозир стадионнинг 5 минг киши сиғадиган жанубий-шарқий ўриндиқлари сақланиб қолган. Лекин футбол ишқибозлари биладики, стадионнинг кунгай тарафида ўтириш азобнинг ўзи. Боз устига, ёритиш миноларининг йўқлиги боис, ўйинлар кун иссиғида бошланади. Бу ёғини тасаввур қилаверинг. Ўйингоҳни «яшил майдон» деймиз. Лекин бу ўйингоҳни кўпроқ сариқ ёки ола-була майдон дегим келади. Майдондаги ажириқзор аслида 5 сантиметр ўсган бўлиши керак. Бироқ бу ердагиси сарғайиб, қуриб ерга қапишиб кетган...

— Ўйингоҳимизни таъмирлаш учун ҳеч қачон пул ажратилмаган, — дейди ўйингоҳ раҳбари Х. Тожиматов. — Ўйинлардан эса пул кам тушади. Ўтган йили ўтказилган 18 та ўйиндан жами 932 минг 350 сўм пул тушган, холос.

Бироқ, ўйингоҳнинг ўзидан ҳам маблағ топиш учун фойдаланиш мумкин-ку! Ўйингоҳ раҳбарияти реклама қалқонлари осиш муваффақиятсиз чиққанидан, ўйин кунлари стадион атрофида турли салқин ичимликлар, футбол ўйинлари тақвимлари, бошқа нарсалар савдоси ташкил қилинсада, иш юришмаганидан нолийди. Ҳолбуки, шаҳар марказий ўйингоҳи ўзига хос маданий-маърифий ўчоқлардан бири бўлиши керак-ку! Нега бу ерда машҳур хонандалар иштирокида концертлар, турли тадбирлар ўтказилмайди? Ахир шундай йўллар билан ҳам маблағ жамғариш ва ўйингоҳни яхшилаш мумкин эди-ку!

«Темирйўлчи» футбол клуби ўз низомига кўра савдо-тижорат, реклама ишлари билан шуғулланиши ва маблағ топиши мумкин. Афсуски, клуб бошлиғи М. Умаровнинг айтишича, клубнинг 200 миллион сўмдан ошиқ маблағи асосан шаҳар корхоналаридан тушадиган сармоя эвазига шакилланади. Ҳўш, клуб тимсоли туширилган плакатлар, буюмлар ва бошқа нарсалар ишлаб чиқариш, реклама билан шуғулланиш учун нима халақит беряпти?

Бу кетишда «Темирйўлчи» қачон профессионал клубга айланади?..

Жамоа аъзоларининг ойлик маошлари берилмаётганлиги, озиқ-овқат таъминотининг яхши эмаслиги ҳақида ҳам гап-сўзлар бор.

— 2002 йилда маошларимизни ҳали олганимиз йўқ,— дейди жамоа ўйинчиси Маъмуржон Мансуров.

— Бу йилги ойликларни ҳам, шунингдек, мукофот пулларини ҳам олмадик, — дея унга қўшилади жамоа чап қанот ҳимоячиси Расулжон Фозилов. — Озиқ-овқат таъминоти ҳам кўнгилдагидек эмас...

— Ўтиш даври бўлгани учун футболчиларнинг маошларини бермай турувдик, — дейди жамоа бошлиғи М. Умаров. — Яқинда мукофотларини тўла олишади. Таъминотлари ҳам яхшиланади.

Ўйингоҳ билан боғлиқ масаланинг яна бир томони бор. Маълумки, 1993 йилга қадар ўйингоҳ касаба уюшмалари ҳисобида турарди. «Темирйўлчи» футбол жамоасининг Ўзбекистон чемпионатида қатнашаётганлигини ҳисобга олиб, шу йили ўйингоҳни Ўзбекистон темир йўллари акционерлик компанияси (У вақтда Ўрта Осиё темир йўллари Фарғона бўлими) ихтиёрига ўтказилган. Бироқ юқорида кўрганингиздек, янги хўжайин ҳам ўйингоҳни тўлиқ таъмирлаш, кенгайтириш, ободонлаштириш хусусида чуқур қайғурмаган. Ўйингоҳнинг ночор аҳволга тушиб қолганлигини кўрган баъзи ориятли тадбиркорлар «Агар ўйингоҳ бизга ўтказилса, уни тартибга соламиз, таъмирлаймиз, замонавий спорт мажмуига айлантирамиз» деган таклиф билан чиқишди. Афсуски, бу маслаҳат ҳам ҳамон ечимини топгани йўқ...

Шаҳар кўрки бўлиши лозим ўйингоҳ нега шу аҳволга тушиб қолди!? Бағри кенг, валломат, элпарвар, сахий кишилар яшаётган Қўқон шаҳрига шу ярашадими? Шаҳарда «Жаҳон бозори»ни барпо қилган тадбиркорлар қаерда?! Ахир, ўйингоҳнинг таъмири, футбол жамоасининг молиявий аҳволини яхшилаш учун турли хайрия кечалари, қолаверса, шаҳардаги мавжуд олий ўқув юрти, 4 та билим юрти, лицей ва коллежлар, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати фаоллари иштирокида ҳашарлар ўтказиш мумкин эди-ку!

Шу ўринда яна бир савол туғилади: ўйингоҳнинг бу аҳволидан Республика футбол федерацияси хабарсиз эдими? Ҳокимият ёки футбол клуби ўз вақтида огоҳлантирилдими, чора кўрилдими?

— Албатта, бу муаммо кеча ёки бугун юзага келгани йўқ, — дейди биз билан суҳбатда ЎФФ ходими, таниқли спорт шарҳловчиси Ахбор Имомхўжаев. — Ушбу масала юзасидан бир неча марта тегишли идораларга, мутасаддиларга мурожаат қилинди. Футбол федерацияси бош котиби Бахтиёр Раҳимов икки маротаба Қўқонда бўлиб, шаҳар ҳокими Абдуҳаким Ҳўжаев билан шахсан учрашди.Ўтган йил охирида эса ЎФФда ўтказилган ижроия қўмита йиғилишида Қўқонда ўзбек футболининг 90 йиллигига кўрилаётган ҳозирлик, шунингдек, ўйингоҳда олиб борилаётган таъмирлаш ишлари ҳақида ахборот берилди. Афсуски, бирорта амалий ишга қўл урилмади.

Ўйингоҳни учрашувларни ўтказишга ҳозирлаш учун апрель ойигача муҳлат берилди. Шуни унутмаслик лозимки, сентябрь ойида мазкур ўйингоҳда йилнинг энг йирик тадбири — Ўзбек футболининг 90 йиллик тўйи ўтказилиши кўзда тутилган. Бу тантанада нафақат республикамиз, балки қўшни давлатлар, ФИФА, ОФК футбол мутахассисларининг ҳам қатнашиши кутилмоқда. Демак, Қўқон ўйингоҳида олиб борилаётган юмушларни қўлдан ўтгунча эгасига етгунча қабилида эмас, аксинча пухта-пишиқ қилиб ниҳоясига етказиш зарур.

— Мана кўриб турибсиз, ўйингоҳда жиддий ўзгаришлар бўляпти, — дейди «Темирйўлчи»нинг ашаддий ишқибози, «Қўқон садоси» газетасида узоқ йиллар ишлаган фахрий журналист Мўйдин Йўлдошев. — Лекин жуда кеч бошланди. Биз олий лигага чиққан «Темирйўлчи»нинг биринчи ўйинини шаҳримизда кўрамиз, дея ишонгандик.

Бу йил ўзбек футболининг 90 йиллиги республикамизда кенг нишонланади. Дастлабки ўзбек миллий футбол командаси Қўқон шаҳрида тузилган. Юқорида муаммоларга сабаб бўлаётган ўйингоҳ ҳам илк ўзбек футболчиларидан бири, қўқонлик Ҳусанхон Муҳиддинов номи билан аталади. Шу боис, қўқонликлар бу қутлуғ санани муносиб нишонлайдилар, бунинг учун барча тадорикларни кўрадилар, дея умид қиламиз.

■ **Алишер ИБОДИНОВ,**
«Ўзбекистон овози» мухбири

«БУХОРОЁҒ»

ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

нуроний отахонларимизни, мунис онахонларимизни, саноат ишлаб чиқариш, қишлоқ хўжалиги, қурилиш ва бошқа соҳаларда мардона меҳнат қилиб мустақил Ўзбекистон иқтисодиётини мустаҳкамлашга самарали ҳисса қўшаётган меҳнаткашларни, республикамизнинг барча бахтиёр фуқароларини яшариш байрами, гўзал

НАВРЎЗ айёми

билан самимий муборакбод этади.

Бу йилги Наврўз юртимизга, ҳар бир хонадонга тинчлик ва осойишталик, бахт-саодат, шодлик олиб келсин!

Халқимизнинг ризқу насибаси зиёда, ерга сочган уруғи баракали бўлсин!

«БУХОРОЁҒ» ОАЖ ЖАМОАСИ СИЗЛАРНИНГ БАХТЛИ ДАМЛАРИНГИЗГА, ТЎЙ-ТОМОШАЛАРИНГИЗГА СИФАТЛИ МАҲСУЛОТЛАР ЕТКАЗИБ БЕРИБ, ХИЗМАТ ҚИЛИШДАН БАХТИЁРДИР.

«КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ МИЛЛИЙ ДАСТУРИ» ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ОЛИЙ ТАЪЛИМ — ЮКСАЛИШ ЙЎЛЛАРИДА

САМАРҚАНДДА МАМЛАКАТИМИЗ ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ РЕКТОРЛАРИНИНГ САЙЁР КЕНГАШИ БЎЛИБ ЎТДИ

Маърифат халқни буюк келажакка бошлайдиган йўлдир. Мустақилликнинг дастлабки кунларидан бошлаб мамлакатимизда таълим-тарбия тизимини тубдан ислоҳ қилишга эътибор қаратилди. Президентимиз ташаббуси билан вилоятларимиз марказларида университетлар ташкил қилинди. Истиқлолга қадар бизда умуман бўлмаган олий ўқув юртлари — Жаҳон тиллари, Жаҳон иқтисодиёти ва Дипломатия университетлари, Давлат ва жамият қурилиши, Банк ва молия, Ички ишлар, Қуролли кучлар академиялари ва бошқа янги таълим даргоҳлари очилди.

Мамлакат миқёсида замонавий коллежлар, лицейлар таъсис қилинди. Бугунги кунда улар ёш авлодга илм маърифат нурларини таратмоқда. Хорижий мамлакатлардаги нуфузли олий ўқув юртларига «Умид» жамғармаси орқали умидли ёшларимиз юборилди. Муаллимларимиз билимларини юксалтириш борасида «Устоз» жамғармаси тузилиб, жиддий ишлар амалга оширилмоқда.

Бироқ... давр, тараққиёт биздан янги-янги изланишлар, ташаббуслар кутмоқда. Замондошларимиз истиқлол иморатига ўз ижодкорликлари билан сайқал беришмоқда.

Коллеж ва лицейлар ўқувчиларини фан йўналишлари бўйича тегишли адабиётлар билан таъминлаш, малакали ўқитувчиларни жалб қилиш, олий ўқув юртларимиз моддий-техника базасини яхшилаш, компьютер технологияси, интернет тармоғига ўтиш, уни кенг жорий қилиш, олий ўқув юртларининг бугунги қиёфаси, илмий тадқиқотларнинг жаҳоний аҳамияти, олий ўқув юрти талабалари учун яратилаётган адабиётларнинг савияси ва бошқа долзарб муаммолар бугун барчамизни ўйга толдиради.

Алишер Навоий номидаги Самарқанд давлат университетида бўлиб ўтган сайёр йиғинда бу ва бошқа масалалар атрофлича муҳокама қилинди. Тараққиёт сарҳисобни эмас, амалий ишларни, ташаббусларни ёқтиради. Мустақиллик йилларида олий ўқув юртларининг илмий салоҳияти тубдан ўзгарди. Биз бу ҳақда соҳа мутасаддиларининг фикрлари билан қизиқдик.

Саидахрор ҒУЛОМОВ, олий ва ўрта махсус таълим вазири, академик:

— Олий таълимга иқтидорли талабаларни асосан коллеж ва лицейлар тайёрлаб беради. Ўз навбатида, биз уларнинг ўқув адабиётлари билан таъминланишига эътиборимизни қаратишимиз керак. Информацион технологиялар аҳамиятини англаб, уни тўлиқ жорий этишга эришиш зарур. Маъруза матнларини нашр этишга шошилмасдан, интернет орқали шу мутахассислик бўйича хориждаги янгиликлардан ижодий фойдаланиб, илмий ишларимиз ва ўқув адабиётларимизни жаҳон стандартларига жавоб берадиган даражага келтиришимиз керак. Ўшандагина ортиқча сарф-харажатлар олдини олган бўламиз. Қоғоз ва нашр учун сарфланган маблағлар иқтисод қилинади. Яна бир муҳим масала — муаллимларимизнинг малака оширишидир. Ушбу жараёнга ҳам электрон технология жорий этилса, ортиқча маблағ, вақт беҳуда сарфланмайди.

Тўрабек ДОЛИМОВ, Ўзбекистон Миллий университети ректори, академик:

— Сайёр кенгашнинг Самарқандда ўтказилишининг рамзий маъноси бор. Бу шаҳар қадимдан маърифат бешиги бўлган. Самарқанд давлат университетида тўпланган тажрибалар, яратилаётган илмий ишлар билан танишиш мақсадида бу ерга тўпландик. Бу масканда бир қатор ижобий тажрибалар бор. Масалан, компьютер технологияларини жорий қилиш, янги мутахассисликлар очиш, электрон дарсликлар тайёрлаш ва талабалар билан ишлаш каби. Бу даргоҳ баъзи бир Европа олий ўқув юртларидан илмий салоҳияти жиҳатидан олдинда туради. Масаланинг иккинчи томони эса, мана шундай муҳокама вақтида янги фикрлар пайдо бўлади. Бу анъана давом эттирилиб, келгусида ректорлар кенгашини бошқа вилоятларда ҳам ўтказиш зарур. Бу олий ўқув юртларини ривожланишига ижобий таъсир кўрсатади.

Шавкат МИРЗИЁЕВ, Самарқанд вилояти ҳокими:

— Барча соҳаларда юқори натижага эришиш учун, энг аввало, билимли, етук кадрларга эътибор беришимиз керак. Бунинг пойдевори бўлган мактаб ва лицей, коллежларимизни ўрганиш жараёнида бизга маълум бўлдики, Самарқанд вилояти, таълим муассасаларида қарийб 2000 ўқитувчи етишмайди. Каттақўрғон, Нарпай, Пахтачи туманларида бу муаммо ўткир бўлиб турибди. Шундай мутахассислар олий ўқув юртларига шартнома асосида қабул қилинса, туман ҳокимлиги тегишли маблағни ажратса, масала ечимини топарди.

Жуманазар ХУСАНОВ, олий ва ўрта махсус таълим вазирининг биринчи ўринбосари, ўрта махсус касб-ҳунар таълими маркази раҳбари:

— Лицей ва коллежларимиз учун 2002 йилда 439 номдаги адабиётлар яратишимиз керак. Ҳозиргача 260 муаллиф билан шартнома тузганмиз. Соғлиқни сақлаш тизимидаги лицей ва коллежлар учун 98 номда, маданият соҳаси учун 68 номдаги ўқув адабиётлар зарур. Олимларимиз бу ишга жиддий эътибор беришларини истаймиз.

Турғунпўлат ДАМИНОВ, I ТошДТИ ректори, академик:

— Лицейлар академик лицейга айлангандан сўнг институтлардан узоқлашгандай бўлаяпти, назаримда. Ўқув дастурларига ўзгартириш киритиш мумкин эмас, дейилмоқда. Аслида, лицей тиббиётга ихтисослашган бўлса-ю, унга институт аралашолмаса, мантиқ қани бу ерда? Лицей ўқув дастурига «Касални парвариш қилиш» мавзуси киритилишини тавсия қилган эдик. Натижа бўлмади. Назаримда, тиббиёт коллежлари тиббиёт институтлари қошида бўлиши керак. Ўшанда малакали кадр ва дарслик муаммоси ечилади.

Неъматилло ИБРОҲИМОВ, Шарқшунослик институти ректори, академик:

— Замонавий технологияларни жорий этиш Самарқанд давлат университетида яхши йўлга қўйилган. «Ахборот технологиялари ва масофали таълим маркази» ташкил этилган. Университетда кейинги икки йил ичида катта ўзгаришлар юз берибди. Йиғилишнинг Самарқандда ўтказилиши бу ердаги ишларни тарғиб қилиш, СамДУни бошқа олий ўқув юртларига ўрнак сифатида кўрсатишдир. Самарқанддаги илм-фаннинг тарихий илдизлари жуда узоқларга бориб тақалади. Тарихда бутун Шарқ бу кўҳна ва ҳамиша навқирон шаҳарга интилган.

Гулмирза ХУДОЙБЕРГАНОВ, Қарши давлат университети ректори, профессор:

— 1992 йил 28 февралда Президентимизнинг «Республикада янги олий ўқув юртларини ташкил этиш тўғрисида» Фармони эълон қилинди. Ушбу ҳужжатга биноан Қарши давлат университети ташкил этилди. Нисбатан ёш бўлган университетимиз билан Самарқанд давлат университети ўртасида яхши илмий алоқалар йўлга қўйилган. Мен СамДУ профессор-ўқитувчиларининг 1999-2001 йиллар давомида яратган дарслик, ўқув қўлланма ва маъруза матнлари рўйхати, электрон версиялари (дискеталар) каталоги билан қизиқдим. 500 дан ортиқ ўқув предметлари бўйича қўлланмалар ва маъруза матнлари яратилган экан. Бу Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги «Узлуксиз таълим тизимини дарсликлар, ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида» ги қарорини бажариш йўлида қўйилган муҳим қадамдир.

Ҳамид ҚАРИМОВ, II ТошДТИ ректори, профессор:

Бугун бу ерда олий таълим сифати маниторинги ва бошқарувини кадрлар тайёрлаш миллий модели асосида ташкил этиш масалалари ҳақида гапирилди. Бу муҳим масала. Бизнинг институтимиз қошида академик лицей бор. Биз ҳам ҳар йили уларни олий ўқув юртига киришида эришган натижалари билан қизиқиб борамиз. Назаримда, бугун лицей ва коллежларда дарс бераётган ўқитувчиларнинг билим даражаси етарли эмас. Шунинг учун уларни олий ўқув юртларига яқинлаштириш зарур. Ўқувчилар институтнинг салоҳиятидан баҳраманд бўлса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Абдиғаффор ШАРОФИДДИНОВ, Фарғона давлат университети проректори, профессор:

— «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» нинг Самарқанд олий ўқув юртларида муваффақиятли бажарилаётганини кўрдик. Мен ўқув жараёнлари билан қизиқдим. Бу соҳада қилинган ишларни республикамизнинг барча олий ўқув юртларига намуна сифатида кўрсатса бўлади. Университетда бир қатор таниқли олимларнинг хотираларини абадийлаштириш мақсадида уларнинг номлари аудиторияларга қўйилиши, улар ҳақидаги суратли лавҳаларнинг ҳам ўзига хос тарбиявий аҳамияти бор.

Усмон КОРАБОЕВ, Миллий рассомчилик ва дизайн институти ректори, профессор:

— СамДУдаги ишлар жаҳон андозаларига мос келади. Биз хориж тажрибасини ўрганаяпмиз. Менимча, ўрганишни ўзимиздан бошлашимиз керак экан. СамДУнинг бош ўқув биносида ишланган «Маърифат бўстони» паноси 192 кв. метр майдонни эгаллайди. Бу композиция ўтмиш ва келажак уйғунлигида яратилган. Ҳар бир факультетда музейларнинг борлиги эътиборга сазовор. Ўзбек филологияси факультети қошида Алишер Навоий музейи барпо этилган экан. Шоир ҳаёти ва ижодига оид дарслар асосан шу ерда ўқитилар экан. Шунингдек, биология, тарих ва бошқа факультетлар ҳам ўз музейларига эга экан.

Рустам ХОЛМУРОДОВ, СамДУ ректори, профессор:

— Мустақиллик йилларида республикамизда амалга оширилаётган оламшумул тадбирлардан бири — таълим тизимини ислоҳ қилиш ҳамда Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг шахсан Юртбошимиз томонидан ишлаб чиқилганидир.

Зотан, таълим тизими ва «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури»ни замон талаблари асосида яратишда улуғ аждодларимизнинг тажрибаларидан оқилона фойдаланишни ҳам назарда тутади. Ўзбекистонда қадимдан таълим тизими равнақ топган, шу жумладан, ўзига хос олий таълим тизими ва унинг муассасалари мавжуд бўлган.

«Жаҳоннинг барча ҳудудларидан, — деб ўқтирган эдилар Юртбошимиз, — илм тилаб, маърифат тилаб инсонлар Самарқанд сари интилганлар. Чунки дунёнинг энг катта ва бой кутубхоналари, ўша замоннинг энг улуғ дорилфунунлари — мадрасалар, энг машҳур алломалар айнан шу ерда, мана шу заминда фаолият кўрсатар эди.

Халқимизнинг, шу жумладан Самарқанд аҳлининг бугунги ҳаётимиз ва эртанги истиқболимиз йўлида қилаётган меҳнати, фан ва маданият намояндаларининг изланишлари Соҳибқирон давридаги ўша оламшумул ишларнинг узлуксиз давомидир».

Мирзо Улуғбек мадрасаи олияси 500 йил давомида турли тарзда фаолият кўрсатиб, 1920 йилда унинг фаолияти мажбуран тўхтатилган. Аммо кейинчалик олий педагогика институти, педакадемия, сўнгра Ўзбек давлат университети, ҳозирда эса Алишер Навоий номидаги Самарқанд давлат университети сифатида янги давр, янги талаблар, янгича йўналишда ўз фаолиятини давом эттирмоқда, десак янглишмаймиз. Ана шу жиҳатдан Самарқанд давлат университетининг Мирзо Улуғбек мадрасаи олиясининг асл вориси эканлигини эътиборга олиб, унинг таъсис этилиш санаси тарихини ҳам бу улуғвор даргоҳ бошланган тарих, яъни 1420 йил билан белгилаш масаласини ўйлаб кўриш тарихий ҳақиқатнинг қарор топишига кўмаклашган бўларди, деб ўйлайман.

✧ ✧ ✧

Мамлакатимизнинг 70 га якин олий ўқув юртларидан бу ерга ташриф буюрганлар Самарқанд давлат чет тиллари, Кооператив институти ҳамда Банк коллежида бўлишди. Тиббиёт институти ректорлари Самарқанд давлат тиббиёт институти билан танишдилар.

Самарқанднинг мукаддас жойлари ўзбек миллий меъморчилигининг ҳақиқий дурдоналари Имом ал Бухорий, Имом Мотуридий мажмуаларини зиёрат қилдилар.

Президентимиз томонидан 2002-йил — «Қарияларни қадрлаш йили» деб эълон қилингани муносабати билан СамДУнинг бир гуруҳ фахрийларига вазирликнинг қимматбаҳо совғалари топширилди.

■ **Фаррух ҲАМРОЕВ**

«ЎЗТРАНСГАЗ» АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИГА ҚАРАШЛИ

«ҮРГАНЧТРАНСГАЗ»

шўъба корхонаси жамоаси

Ўзбекистонимиз фуқароларини гўзаллик, илиқлик ва нафосат байрами –

Наврўз

билан самимий муборакбод этади.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимизки, биз бу байрамга катта меҳнат ютуқларига эришган ҳолда ёруғ юз билан келдик. Ниятимиз – муваффақиятлар салмоғини янада ошириш.

Ўзбекистон – Оллоҳ назари тушган серқуёш, жаннатмакон ўлка. Бу билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Юрт келажаги фаровон ва буюк бўлиши учун табиий бойликлардан оқилона ва тежаб фойдаланишимиз зарур. Иқтисодий ислоҳотларни жадал амалга оширишда биз ўз кучимизни аямаймиз.

Азиз ватандошлар!
Халқимизнинг байрамлари, тўйлари, яхши кунлари кўпаяверсин!

ЕИ: ОРЗУЛАР ЙЎЛИДАГИ ҚАДАМЛАР

Кеча Барселонада Европа Иттифоқи давлат раҳбарларининг навбатдаги саммити ўз ишини бошлади.

Учрашувда асосий эътибор иттифоқдош мамлакатлар иқтисодиётидаги устувор йўналишларни аниқлаш ҳамда уларни ягона иқтисодий тизимга солиш масалаларига қаратилди. Шунингдек, давлат раҳбарлари жаҳон сиёсий майдонидаги энг долзарб масалалардан тортиб Яқин Шарқ ҳамда Зимбабведаги сиёсий вазият тўғрисида ҳам кенгашиб олишади.

Кун тартибидаги асосий масалага келинадиган бўлса, бу борада давлат раҳбарларининг режалари улкан. Улар 2010-йилгача иттифоқдош республикалар иқтисодиётини жаҳонда энг юқори ўринга кўтариш дастурлари устида ишлашмоқда. Тўғри, бу мақсад йўлида дастлабки қадамлар қўйилди, яъни ягона пул бирлиги — еврога ўтиб, пул ислоҳоти муваффаққиятли якунланди.

Аммо, ҳали олдинда тўлиқ бир ислоҳотлар занжири: энергетика бозорини умумийлаштиришдан тортиб ягона меҳнат ресурслари асосини яратишгача бўлган вазифалар турибди. Бунинг орасида бюрократияни тобора сиқиб чиқариш каби долзарб муаммолар ҳам мавжуд.

Саммит қатнашчиларининг таъкидлашларича, агар ушбу ислоҳотлар муваффақиятли амалга оширилса, иттифоқ аҳолиси яшаш шароити бўйича америкаликларни қувиб ўтиши мумкин.

Аммо ЕИ давлатлари ушбу ислоҳотлар изчиллигини таъминлашдаги ягона муаммо — миллий манфаатларнинг тўқнашувини ҳал қила олмас экан, юқоридаги режаларнинг амалга ошиши қийин кечиши мумкин.

ПИВО РЕКЛАМАСИДАГИ ЧЕКЛАШЛАР

Россия давлат Думасида «Пиво ичимлиги рекламасини тартибга солиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси биринчи ўқишда кўриб чиқилди.

Кейинги пайтларда оммавий ахборот воситаларида, жамоат жойларида, транспортларда ушбу ичимлик ташвиқотининг кенг тус олганлиги ва бунинг оқибатида кўпгина салбий ҳолатлар юзага келаётгани ушбу қонунни қабул қилишга эҳтиёж туғдирди.

Вояга етмаганлар ҳамда жамоат арбобларининг реклама кўрсатувларида ичимликни ташвиқот қилишларини тақиқлаш фикри депутатлар томонидан илгари сурилмоқда.

Шунга асосан, лойиҳада сиёсатчи, санъаткор, рассом ҳамда спортчиларнинг рекламада роль ижро этиши ман қилинган.

Шунингдек, ушбу кўринишдаги ташвиқотларда пивонинг инсон руҳиятига ижобий таъсирлари ҳақидаги турли мақтовлар ҳам берилмайдиган бўлади.

ПУШТУНЛАРДАН АЙБ ҚИДИРМАНГ...

Афғонистон мудофаа вазири генерал Фаҳим мамлакатдаги турли этник гуруҳ ва уруғларни ҳамжиҳатликка чақирди.

Вазир Мозори Шарифда уруғбошларга мурожаат қилар экан, толиблар даврида жабрланганлар бутун айбни пуштунлардан қидирмасдан, эндиликда мамлакат келажагини ўйлашга ва бу йўлда барча қатламлар бир бўлиб ҳаракат қилиши лозимлигини уқтирди.

ҚЎШИН ЧИҚАРИЛМОҚДА

Исроил қўшинлари Иордан дарёсининг ғарбида жойлашган Фаластин шаҳарлари — Рамаллоҳ, Калькилия ва Тулькарманини тарк этишмоқда, дея хабар қилади Би-Би-Си ахборот маҳкамаси.

Бир неча кун олдин Фаластинни Исроил билан бир қаторда тан олиш тўғрисидаги БМТ Хавфсизлик Кенгаши қабул қилган Резолюция ҳамда Бош вазир Ариэл Шарон ва АҚШнинг Яқин Шарқ бўйича элчиси генерал Энтони Зинни ўртасидаги музокараларнинг ҳам ҳиссаси каттадир.

Кеча Исроил ҳукумати отишмалар тўхташи биланоқ тинчлик музокаралари олиб боришга тайёр эканлигини билдирди. Бўлаётган ижобий воқеалар изчиллигига қарамасдан, ҳамон минтақадаги аҳвол кескинлигича қолмоқда.

Шарон ўз қўшинининг Рамаллоҳдан чиқиб кетишига буйруқ берган бўлса-да, ушбу ҳудудда ҳимоя доирасини сақлаш учун кичик ҳарбий қисмни қолдирган. Бу эса Фаластин томонидан яна норозиликка сабаб бўлди. Фаластинликлар ўз ерларидан охирги Исроил ҳарбийси чиқиб кетмагунича ҳеч қандай музокараларга киришмаслигини билдиришмоқда.

Ўз навбатида АҚШ давлат департаменти Исроил қўшинлари ушбу ҳудуддан бутунлай чиқиб кетишини талаб қилмоқда.

«НАМАНГАНМЕВАСАБЗАВОТ»
ҳудудий бирлашмаси жамоаси

меҳнаткаш халқимизни баҳор ва шодлик, айёми Наврўзи олам билан муборакбод этади.

Азиз ватандошлар иқболингиз баланд, умрингиз узоқ, ризқ-рўзингиз доимо бутун бўлсин!

«ЯНГИЙЎЛАГРОФИРМА»
акциядорлик жамияти жамоаси

Ўлкамизга кириб келаётган табиат келинчаги, яшариш фасли
Наврўз айёми
билан барча ватандошларни муборакбод этади.
Наврўз ўз номи билан — Янги кун! Янги кундан бошланадиган
Янги йил барчамизга қут-барака келтирсин!
Илло, юртимиз боғ-роғлари мева-чевага, далалари мўл-кўл ҳосилга,
яйловлари қўй-қўзиларга тўлсин!
Йилимиз фаровонлик ва бахт келтирсин!
Сизларни яна бир бор халқимизнинг қадимий ва мўътабар байрами
Наврўз билан муборакбод этамиз.

«ШЎРЧИДОН МАҲСУЛОТЛАРИ»
ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

Она юртимизнинг барча фарзандларини ўлкамизга ўз сепини ёйиб, мустақил Ватанимиз ҳуснига ҳусн қўшаётган

Наврўзи олам

билан муборакбод этади.

Табиатга мафтункорлик бахшида этаётган бу улуғ айём юртимизга қут-барака, хонадонимизга файзу тароват олиб келсин. Юртимиз осмони тинч ва осойишта, қалбларимиз иймон ва фидойиликка ошно бўлаверсин. Биз ишлаб чиқараётган ун ва ун маҳсулотлари юртимиз тўкинлиги, фаровонлиги рамзи бўлиб қолсин.

СЕРЖИЛО ТАФАККУР ДУРДОНАЛАРИДАН*

МЭН-ЦЗИ — ҚАДИМГИ ХИТОЙЛИК ФАЙЛАСУФ. МИЛОДДАН АВВАЛГИ 372-289 ЙИЛЛАР АТРОФИДА ЯШАГАН:

● Кишининг қўлидан ўзи ўрганмаган ишни қилиш келса, бу — яхши маҳорат, киши у тўғрида ўйламаганини билса, бу — яхши билим.

● Инсонпарварлик, бурч, ҳулқ қоидалари, билим бизга ташқаридан берилмайди, балки, улар бизга ҳамиша хосдирлар.

● Инсон табиатан яхши.

● Агар одам ёмонлик қилса, бунда унинг табиий сифатлари айбдор эмас.

● Ўлкалар ҳукмдорларининг учта бебаҳо нарсалари бор: ер, халқ ва бошқарув ишлари.

● Бошқарувни амалга ошириш қийин эмас — нуфузли хонадонларни ғазаблантириб бўлмайди.

● Ким ақл билан меҳнат қилса, у одамларни бошқаради; ким куч билан меҳнат қилса, у бошқарилишга лойиқ; кимни бошқарсалар, улар боқадилар; одамларни бошқарадиганлар одамлардан риқзланадилар.

● Ҳамма нарсаларнинг қоронғулиги менда тўла мужассам. Ўзимга боқиб, ҳаққониятни топиш — бундан-да катта қувонч борми?

ЧЖУАН-ЦЗИ — ҚАДИМГИ ХИТОЙЛИК ФАЙЛАСУФ. МИЛОДДАН АВВАЛГИ 369-286 ЙИЛЛАР АТРОФИДА ЯШАГАН:

● Ҳақиқат изловчи зулмат ичра дайдийди.

● Бутунлай зулматда кўришни ва тамомила сокин жойда эшитишни ўрган. Зулматда нурни кўрасан, сокинликда уйғуниклик эшитасан.

● Инсон табиатини тузатиб, тақдирни ўзгартириб бўлмайди.

● Вақт келди — Устоз таваллуд топди, кетишнинг фурсати етди — Устоз итоат этди.

● Агар ўз қисматига кўнилса ва муқаррарликка итоат этилса — сизларга қувонч ҳам, ғам-ғусса ҳам йўл топа олмайди; қадимда бу «сиртмоқдан қутулиш», деб аталган.

● Мана дўлана ва нок, апельсин дарахти ва наъматак. Мевалар етилиши биланоқ, уларни йиғиштирадилар, йиғаётиб — ҳақоратлайдилар: катта шохларни синдирадилар, кичкиналарини — юладилар. Фойдали эканликларидан улар бутун ҳаёт давомида азоб чекадилар ва эрта кунда, табиат уларга ажратган муддатни яшамай, нобуд бўладилар. Бу - ҳамма билан юз беради...

● Одамнинг қувноқ яшашига халақит бериш, ундан тўқиш ва кийиниш, ерга ишлов бериш ҳамда бундан ризқланиш имкониятини тортиб олиш, уни саховатпешалик ва адолат аталмишлар билан безаш — доноларнинг жиноятимана шунда.

● Дунё расвогарчиликларга ботиб кетган, менинг у билан гаплашадиган гапим йўқ.

● Ким камардан илгакни ўғирласа, уни қатл қиладилар, салтанатни ўғирлаган эса ҳукмдор бўлади.

● Комил ахлоқий фазилатларга эга киши ҳеч нимага эришмайди; улкан одам ўзига таллуқли эмас.

■ **Русчадан Муҳаммад РАҲИМ ўғли таржимаси**

*Давоми. Боши газетанинг аввалги шанба (2001 йил 27 октябрдан бошлаб) сонларида. Изоҳ: газетанинг бугунги сонида фикрлари берилаётган ҳар икки файласуфнинг ҳаёт саналари унинг 16.02.02 кунидаги сонида фикрлари берилган Теофраст ва Пирроннинг ҳаёт саналари оралиғига тўғри келади.

МУҲТАРАМ ЮРТДОШЛАР!

Ўзбекистоннинг энг йирик ва универсал банкларидан бири

ХАЛҚ БАНКИ

Барчангизни яқинлашиб келаётган Наврўз айёми билан муборакбод этади ва янги «НАВРЎЗ СОВҒАСИ» — қисқа муддатли, ютуқли омонат турини

ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Омонатга пул маблағлари 40 кун муддатга қабул қилиниб, уларга йиллик 50 (эллик) фоиз миқдорида даромад тўланади.
Сиз омонатингизга ҳисобланган юқори фоизли даромадларни олиш билан бир қаторда,

5 МИНГ СЎМДАН 500 000 СЎМГАЧА

бўлган ютуқ совриндорларидан бири бўлиш имкониятига эгасиз.
«Наврўз совғаси» омонатига пул маблағлари 2002 йилнинг 1 апрелига қадар Халқ банкининг барча бўлимлари ва шаҳобчалари орқали қабул қилинади.
Ютуқ эгалари шу йил апрель ойининг иккинчи ўн кунлигида аниқланади.

НАВРЎЗ ТУҲФАСИДАН СИЗ ҲАМ БАҲРАМАНД БЎЛИНГ!

ХАЛҚ БАНКИ — аҳоли омонатларининг сақланиши давлат томонидан кафолатланган

ЯГОНА БАНКДИР!

ОМОНАТИНГИЗНИ ИШОНЧЛИ БАНКДА САҚЛАНГ ВА КЎПАЙТИРИНГ!

ХАЛҚ БАНКИ — СИЗНИНГ ОИЛАНГИЗ БАНКИ!

INTER-SPORT

ФУТБОЛ БАЙРАМИНИ КЎРИШГА ОШИҚИБ

Россиянинг «7ТВ» телеканалининг бош директори Олег Аксенов бўлажак жаҳон футбол чемпионатини олиб кўрсатиш имкониятини бой бермасликка ҳаракат қилмоқда. Унинг фикрича, бундай масалани ҳал этиш футбол учрашувларини олиб кўрсатишга бериладиган рухсатноманинг қанча туриши билан боғлиқ экан. О. Аксенов ҳозирча футбол анжумани ташкилий ишлари билан шуғулланувчи Kirsh Media гурухи билан тузиладиган шартномага имзо чекканича йўқ.

КАФЕЛЬНИКОВ ЮТДИ, МАРАТ ШАЙЛАНМОҚДА

Профессионал теннисчилар ўртасидаги Индиан Уэллс турнирида иштирок этаётган россиялик Евгений Кафельников учинчи даврада аргентиналик Хосе Игнасио Челони 7:6, 6:4 ҳисобида мағлубиятга учратди. Таниқли теннисчи Марат Сафин эса мухлисларни ҳайратга солди. Гап шундаки, у 2001 йилдан бери швециялик афсонавий теннисчи Матс Виландерни ўзига устоз билиб, ҳамкорлик қиларди. Энди Марат устози билан ҳамкорликни давом эттириш қийинга ўхшайди, демоқда. «Ўйлайманки, Матс билан муомалада бўлиш турли турнирларда бирга юришнинг ўзи бўлмайди, — дейди Сафин. — Менга камида 30-40 ҳафталаб ёнимда турадиган тренер бўлиши мақсадга мувофиқдир». Сафин Индиан Уэллс турнирида дастлаб испаниялик Альберто Мартин билан учрашишга ҳозирлик кўрмоқда.

«Лэй-лэй» жамоа корхонасининг рўйхатдан ўтганлиги ва бошқа расмий ҳужжатлари йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

«Ўзбекистон овози» ва «Голос Узбекистана» газеталари жамоаси таҳририятнинг собиқ ходими, фахрий матбаачи **Азиз ОБИДОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ҳамда яқинларига чуқур таъзия изҳор қилади.

«ЯХШИ НИЯТ» ТЕЛЕВИЗИОН УЙ-ЖОЙ ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ 64-ТИРАЖИДА ЮТГАН ЧИПТАЛАР РАҚАМЛАРИ ЖАДВАЛИ

1 ТУР	14 ТУР	8035829.1	7199610.3	4102375.1	900 сўм	3207542.3	6184322.1	1005718.2	2133330.1	4065090.2	5249744.1	7247937.2	9164917.3	2003733.3	3088917.1	4143467.2	5194010.2	6227103.3	8089464.3	9134287.3
4068293.1	1004312.3	8061127.2	7210666.3	4114805.2	18 ТУР	3217388.1	6184397.1	1005785.2	2134145.1	4069185.2	5254253.2	7249862.2	9168526.1	2003774.1	3094428.3	4143688.1	5194383.3	6227358.3	8089688.3	9136934.3
6079131.3	1050291.3	8111405.2	7225491.2	4121747.2	1001798.3	3224490.2	6168035.2	1007647.1	2134243.2	4069879.1	5258877.3	7252986.3	9169023.3	2005869.1	3095106.3	4144806.2	5194590.2	6229952.1	8095879.2	9137339.3
Сумма	1069513.1	8174679.3	7235172.1	4123004.3	1014830.3	3234364.1	6170262.1	1010438.3	2134991.3	4074490.2	5260639.2	7254428.2	9172409.2	2009089.2	3099057.2	4147027.1	5196981.2	6233681.2	8098407.3	9139304.3
150000 сўм	1076189.3	8253764.2	7254981.1	4171966.1	1023306.3	3247082.1	6174173.2	1013697.2	2140168.3	4083649.2	5261635.1	7254723.1	9174942.2	2013078.3	3102086.3	4147831.2	5197142.2	6234692.1	8098562.2	9139609.3
2 ТУР	1118124.2	9031646.2	7259858.3	4172245.3	1025146.2	3247466.3	6179586.2	1018546.1	2140484.2	4088774.3	6003017.3	7258019.2	9175560.1	2014813.3	3106149.3	4147938.3	5198506.3	6239008.2	8099631.2	9139666.2
3091642.1	1129787.2	9038634.2	7262493.3	4173112.3	1033287.1	3249365.2	6182893.1	1019086.2	2145184.1	4092802.2	6005900.2	8001922.2	9182861.2	2014939.3	3107567.3	4148027.2	5199103.2	6247834.1	8102475.2	9142636.3
7252528.2	1180438.1	9074689.2	8030168.3	4195353.3	1039588.1	3251926.3	6184343.3	1023532.3	2147403.2	4093918.2	6006236.3	8003012.2	9184883.3	2026886.2	3108096.2	4151719.1	5199660.1	6253434.1	8102636.1	9149579.3
4х5	1223166.3	9139369.2	8051306.3	4197720.2	1041493.2	3255993.2	6188988.3	1023561.1	2149415.2	4094947.2	6009502.3	8007478.1	9187118.2	2030847.1	3111604.2	4152449.2	5200141.3	6254079.2	8108840.3	9150995.1
ҳажмдаги	2050523.3	9157058.3	8089624.2	4201471.1	1043297.2	3260764.1	6189232.3	1026571.3	2149869.1	4094991.2	6013541.2	8014274.2	9188273.2	2032800.2	3112691.3	4152778.3	5200956.2	6255121.2	8109865.2	9151090.1
гилам	2101844.1	9164520.2	8105096.1	4234802.3	1044980.2	3000363.3	6192097.2	1029763.1	2151518.3	4095125.3	6020619.1	8014582.2	9188422.2	2040265.1	3119425.2	4152856.1	5201287.3	6259892.1	8115132.1	9151274.3
3 ТУР	2104387.1	9178558.3	8108756.3	5001680.1	1047830.3	4033927.3	6207663.1	1031567.1	2157272.3	4096809.2	6025313.1	8020035.2	9200048.2	2044530.2	3120648.3	4162161.2	5202936.3	6260831.1	8116880.1	9151289.1
1131242.3	2118052.2	9182379.3	8117868.3	5010167.1	1050450.3	4034142.3	6212786.2	1033687.1	2158184.1	4097576.3	6035208.2	8026954.2	9201528.1	2045911.3	3125863.1	4163268.1	5204573.2	6261103.1	8120234.2	9151695.2
«NEXIA»	2174232.2	9187550.3	8123509.2	5020557.1	1053328.1	4034373.3	6222326.2	1033880.2	2160209.2	4099572.1	6040327.3	8033073.2	9201542.3	2046354.1	3126303.2	4163390.2	5205361.1	7002205.3	8120560.3	9152327.2
авто-	2177666.3	9188686.1	8128547.2	5032733.1	1054837.1	4034855.2	6249633.3	1037319.2	2164445.2	4105108.3	6040808.3	8035531.1	9205627.1	2047354.2	3128478.1	4164403.3	5208954.3	7003727.2	8123559.2	9152783.3
мобили	2228872.1	9254422.3	8140708.1	5058378.1	1057063.3	4037822.2	6253081.1	1037480.2	2166766.2	4113360.2	6041847.2	8035927.2	9206895.2	2047436.3	3131984.2	4165066.3	5209558.3	7004571.2	8123612.2	9158450.2
4 ТУР	2243942.2	Сумма	8150152.1	5069077.3	1061468.3	4038608.2	7006914.3	1042022.3	2167859.2	4114279.2	6052747.1	8038411.2	9207933.2	2047684.2	3133597.3	4165772.1	5210009.3	7006656.2	8131783.2	9160072.1
5025684.2	2248516.2	1100 сўм	8155673.3	5073668.1	1061590.3	4039289.1	7014185.3	1045889.3	2169381.1	4116284.2	6063664.1	8043687.1	9210414.1	2048166.2	3136225.1	4172586.1	5210985.3	7007019.2	8136285.1	9160619.2
«NEXIA»	3010416.1	16 ТУР	8169974.3	5083214.3	1064949.2	4044471.3	7028904.3	1049317.3	2170642.1	4117644.2	6068523.3	8043781.2	9213576.3	2051700.3	3138977.1	4177189.1	5212739.2	7012745.2	8138418.3	9161094.3
авто-	3045432.3	1041442.3	8186986.2	5098184.3	1067531.1	4063101.3	7030953.1	1055312.1	2171222.3	4119256.3	6075507.2	8052334.2	9214011.1	2052387.3	3142066.3	4178137.2	5212777.2	7018550.1	8139022.2	9161583.3
мобили	3069289.1	1041919.3	8187975.2	5107913.1	1073369.3	4064970.3	7050529.2	1057554.1	2171608.2	4125882.3	6080187.3	8052682.2	9214792.2	2054049.3	3146358.3	4182320.2	5213023.2	7023932.2	8139827.2	9165721.2
5 ТУР	3104623.2	1045246.3	8247707.1	5116723.3	1074030.3	4065202.1	7054302.2	1062785.1	2172050.2	4129636.3	6083850.3	8060126.2	9218230.1	2054954.2	3147206.1	4184415.3	5214123.3	7027301.2	8139918.1	9169216.2
3272549.1	3140383.1	1070329.2	9049780.3	5117223.1	1074165.2	4069892.2	7061593.2	1074675.3	2172235.2	4134784.3	6086938.1	8064512.2	9219854.3	2060164.1	3147955.3	4186943.2	5215790.2	7029392.3	8140853.3	9174155.1
5173015.3	4059186.2	1070345.2	9068940.3	5117381.2	1088697.1	4071750.1	7064507.1	1076585.3	2172821.2	4135313.1	6089261.1	8065821.1	9221175.2	2060647.3	3148292.3	4187507.2	5216866.1	7030014.2	8142554.1	9174630.1
4х5	4064510.2	1072317.1	9081429.2	5133310.3	1092614.2	4079503.3	7070392.3	1076871.2	2174026.2	4138703.1	6093552.2	8068893.3	9222735.3	2063514.2	3148562.1	4188805.1	5218170.2	7031637.3	8144015.3	9175383.1
ҳажмдаги	4085472.1	1078778.3	9092522.3	5146839.3	1100306.1	4080045.3	7070422.1	1078236.2	2178596.1	4138822.1	6094286.2	8071983.1	9223551.2	2064364.3	3148664.2	4189264.2	5220005.1	7037953.3	8144951.2	9177681.2
гилам	4136008.2	1135825.3	9108347.1	5147318.3	1128225.2	4087693.3	7076245.3	1080710.3	2180938.3	4140333.1	6097992.3	8073170.3	9231428.3	2065835.2	3152511.3	4190763.3	5220030.2	7038566.3	8144990.1	9178878.3
6 ТУР	4202345.2	1152725.3	9115295.3	5152461.1	1130633.1	4094083.1	7089753.3	1083383.2	2185629.1	4141586.1	6100206.3	8075040.3	9235496.3	2067442.1	3153821.2	4190910.2	5222621.1	7041006.3	8164079.3	9180604.2
9146837.3	5173072.2	1177876.2	9117911.1	5166096.2	1134720.1	4095987.1	7102401.2	1086907.2	2186632.3	4147909.1	6102019.1	8075051.1	9236302.3	2078376.3	3154237.1	4191767.3	5223184.3	7041809.3	8164242.2	9180778.1
4х5	5179975.2	1183613.1	9118040.2	5173180.1	1135386.3	4102404.3	7115796.3	1090526.3	2187683.3	4149892.3	6102738.2	8075542.2	9237064.3	2078509.2	3154277.1	4191837.1	5229717.1	7043042.3	8166580.2	9180778.1
ҳажмдаги	5181930.2	1205911.2	9120876.3	5194278.3	1141805.3	4104904.1	7119703.2	1092227.1	2191018.2	4156881.3	6103426.2	8077643.3	9240159.1	2082447.2	3159001.2	4193984.2	5230186.1	7046400.2	8166686.2	9184136.3
гилам	5185796.1	1212024.3	9129052.2	5212792.2	1154924.2	4127814.1	7123556.3	1092275.2	2192415.3	4167340.2	6105509.2	8079450.1	9240270.1	2095262.3	3164965.2	4194076.2	5234844.2	7052259.1	8167400.1	9184831.1
7 ТУР	5204167.2	1215233.3	9137661.3	5213654.3	1161500.2	4142750.2	7134984.3	1092441.1	2202106.1	4171049.1	6111508.1	8080636.2	9241879.3	2100780.2	3171264.1	4198904.3	5236061.2	7053230.1	8169187.3	9186396.2
2008517.2	5258592.3	1235498.3	9137715.3	5222673.1	1171700.1	4147540.2	7143708.2	1095011.3	2211824.3	4173893.2	6115259.3	8080908.2	9243798.3	2101338.3	3174060.2	4199613.3	5237522.2	7055258.1	8172394.2	9187183.2
4х5	6081659.2	1248379.3	9141926.3	5228081.2	1173430.3	4150925.3	7150293.3	1097569.1	2212333.2	4177556.2	6115602.2	8081675.2	9245811.2	2101920.3	3175619.2	4202259.3	5240720.3	7059919.2	8172546.2	9187299.2
ҳажмдаги	6184958.1	1251623.3	9169506.1	5239013.2	1174765.3	4152831.1	7154521.2	1100444.3	2212659.2	4179496.2	6116265.2	8081815.2	9246766.1	2103807.1	3176698.3	4202329.3	5245100.2	7062506.3	8172654.2	9187485.3
гилам	6187217.2	2001559.3	9171478.3	5244933.2	1177157.1	4157174.1	7160412.2	1107785.3	2215592.2	4180668.3	6120488.1	8082816.2	9249896.2	2105199.3	3180099.3	4207222.1	5253924.2	7062814.1	8176874.2	9188069.3
8 ТУР	7013810.1	2012159.1	9197359.3	5248129.2	1178073.3	4158346.3	7171469.3	1113185.1	2221011.3	4181265.3	6122810.3	8096795.2	9250309.3	2105917.1	3184744.2	4209704.3	5254031.3	7062977.2	8186248.2	9191154.3
2052172.1	7030399.2	2018998.1	9226744.3	5253505.3	1182241.1	4161774.1	7172121.1	1114051.1	2229361.2	4188158.2	6122901.2	8097705.2	9252142.1	2111144.2	3185043.1	4213809.1	5254997.1	7063589.3	8186364.3	9191705.2
3124785.2	7039933.3	2019458.3	9232340.2	5259438.2	1183769.1	4168703.1	7176440.2	1114337.3	2232123.2	4199717.3	6124444.3	8100231.2	9262594.2	2115203.3	3185635.2	4217132.3	5255854.1	7067180.2	8186405.2	9192717.1
Телевизор	7110493.3	2055134.2	9232791.1	5261749.2	1196820.2	4170254.3	7193047.3	1118914.2	2235153.3	4216518.1	6125705.2	8101815.2	Сумма	2120694.2	3185963.5	4219886.3	5256121.1	7072071.2	8187840.2	9198728.2
9 ТУР	7181345.3	2093442.3	9234620.3	6027096.3	1203012.1	4175378.3	7196456.2	1119399.3	2245538.3	4218185.2	6127539.1	8102254.2	700 сўм	2122328.1	3189233.1	4221852.1	6002355.2	7072934.2	8189237.1	9199366.1
1169825.1	7226371.2	2123537.2	Сумма	6040397.3	1221532.3	4176691.2	7199372.2	1119871.1	2246467.3	4220506.2	6134968.2	8108505.3	20 ТУР	2124836.3	3189755.1	4222854.1	6003236.3	7075086.1	8190124.1	9203060.2
2077249.3	8012184.1	2124957.1	1000 сўм	6048653.1	1225664.2	4180207.3	7202864.3	1122254.2	2250011.2	4221485.3	6135356.2	8108897.3	1000052.2	2127394.2	3200001.3	4223790.2	6003466.2	7075273.2	8190257.1	9205470.1
2218091.3	8026941.2	2163199.2	17 ТУР	6051559.3	1225676.3	4181196.3	7231221.1	1126963.3	2251859.3	4224534.3	6143831.1	8114381.1	1009635.1	2129105.2	3200317.1	4225410.3	6009972.2	7076280.2	8191548.1	9206094.1
3199781.3	8056574.2	2186167.3	1026864.1	6075946.3	1227072.2	4184991.1	7234756.3	1132354.1	2252020.1	4225927.1	6150464.1	8119016.1	1012809.2	2129196.3	3206307.2	4230960.2	6012420.1	7083032.1	8193139.2	9210616.2
4195918.2	8123413.3	2195771.1	1033973.2	6084140.2	1231152.3	4190600.3	7254596.2	1133853.1	2252991.2	4232389.2	6151390.3	8120945.1	1014075.2	2130073.2	3207016.3	4233096.3	6013353.1	7088181.3	8194566.1	9217237.3
6223675.2	8182596.1	2201291.3	1043891.2	6090436.2	1244157.3	4192049.1	8005766.3	1134883.1	2254199.2	4232927.3	6153290.2	8121068.2	1014128.1	2130116.2	3212788.3	4233189.2	6013443.1	7090609.1	8197008.2	9218479.2
Телевизор	8215754.3	2203814.3	1057175.3	6098152.1	1244885.3	4194038.1	8009569.1	1136695.2	2257001.1	4236950.1	6158174.3	8121664.3	1018226.2	2132893.1	3213179.2	4233334.3	6019767.1	7091762.2	8197226.2	9219675.2
10 ТУР	9040724.1	2222279.3	1057481.1	6100488.3	1252848.1	4203623.3	8024893.1	1142744.2	2257358.1	4241047.2	6161501.1	8123172.1	1020731.3	2135177.2	3213393.2	4233620.1	6032200.2	7093834.3	8198188.3	9222514.2
3175730.1	9071562.1	2241931.3	1070431.1	6103020.1	1255343.1	4213784.3	8028993.3	1147245.2	3002495.3	4244023.1	6168459.3	8124553.2	1026437.3	2136380.3	3214633.1	4233936.3	6033574.1	7095054.2	8205661.3	9224274.1
6100405.3	9168717.3	3009382.3	1076396.1	6141596.3	1256248.1	4216998.1	8041549.2	1152535.1	3002651.3	4244039.2	6172200.1	8124694.3	1030725.1	2137939.2	3216850.2	4236477.3	6036153.2	7095226.2	8207423.3	9233978.1
7052750.1	9210511.2	3011521.1	1104779.3	6175618.2	1259087.3	4226461.2	8057476.1	1155024.2	3004985.3	4246068.1	6173037.1	8124822.3	1031307.2	2141869.3	3221341.3	4240478.3	6038956.2	7095874.3	8213773.2	9236258.2
7135605.1	9216395.1	3012490.2	1114799.1	6176399.3	1261115.3	4231776.3	8066940.2	1155941.1	3006776.1	4249247.3	6175387.1	8131670.1	1032065.1	2143729.2	3222357.2	4251275.2	6042977.3	7097965.2	8216361.3	9237091.2
9240007.2	9234389.3	3034747.1	1126032.3	6185715.2	1263289.3	4234883.3	8067238.2	1157223.2	3007532.1	4250937.2	6177159.2	8143613.3	1032957.2	2147159.2	3223141.3	4251902.3	6048532.2	7099242.2	8219643.3	9240957.2
Телевизор	Сумма	3055452.1	1129994.2	6196989.1	2000191.2	4237216.3	8070195.1	1159170.3	3010748.2	4251100.2	6183268.2	8146252.3	1033652.1	2149152.2	3224665.2	4254698.1	6049590.3	7099984.2	8224308.2	9241161.3
11 ТУР	1200 сўм	3056372.3	1135402.3	6206961.1	2006935.3	4251262.3	8097346.2	1160155.2	3013419.2	4260627.1	6183836.1	8153384.1	1036493.2	2149454.3	3224827.2	4256947.1	6049697.1	7100761.3	8225724.3	9241577.2
2059362.1	15 ТУР	3081639.3	1137969.3	6233065.1	2020824.3	4252726.1	8098656.3	1167767.2	3014226.1	5003162.2	6185264.3	8153605.1	1038256.3	2151387.2	3224841.2	5001485.3	6049880.2	7102223.1	8226120.2	9244069.3
2090298.3	1039493.3	3104261.3	1149539.2	6248043.1	2046709.3	4255921.3	8107982.3	1173744.3	3021200.2	5005547.3	6187969.2	8154016.3	1046812.1	2151801.2	3226140.2	5001789.2	6051033.2	7108553.1	8226185.1	9244282.2
2253888.3	1071782.1	3137211.2	1151861.1	6252069.2	2053583.3	5013690.1	8110526.2	1174888.3	3023673.3	5011320.3	6191656.3	8154149.1	1055588.1	2153398.2	3241026.2	5004103.2	6051896.2	7108834.1	8226550.1	9247906.2
3181024.1	1087411.3	3152904.3	1154182.3	6253070.2	2053910.2	5019467.2	8110557.1	1176542.3	3031255.2	5013624.3	6195129.3	8157175.1	1060265.1	2157594.2	3241637.3	5010110.2	6053356.1	7114306.2	8226651.1	9249237.1
6068420.3	1137583.3	3157945.2	1168269.2	7005642.1	2054293.2	5033441.3	8114281.1	1177065.3	3033192.3	5013664.2	6196497.3	8165774.1	1062491.3	2162866.1	3242037.1	5013035.3	6054461.2	7118751.1	8228699.3	9252115.2
6173238.1	1144089.3	3173770.1	1174236.3	7009288.3	2057897.3	5041349.2	8114643.2	1180983.2	3036316.3	5014867.2	6196497.3	8172532.1	1065224.3	2163543.1	3242571.2	5014662.2	6054548.3	7120340.3	8230014.1	9253952.2
6235234.1	1192609.1	3179603.1	1174984.3	7033055.3	2059109.2	5050542.2	8123006.3	1186142.3	3037415.3	5026603.2	6204394.2	8175544.1	1066109.1	2169423.1	3242596.1	5020034.3	6057728.3	7121442.2	8231174.3	9255686.3
7050185.2	1206041.2	4013691.1	1175834.2	7034734.2	2059976.1	5052904.1	8141937.3	1189574.1	3038564.1	5027231.2	6205356.3	8175069.2	1065852.3	2173719.1	3243386.3	5020241.1	6058615.2	7130396.2	8236672.2	9258596.1
7070203.3	2012272.3	4055828.1	1191103.2	7045723.2	2063025.2	5057720.3	8142364.2	1191604.2	3045288.1	5029726.3	6205528.2	8175544.1	1066109.1	2169423.1	3244189.2	5021034.3	6058918.2	7131233.3	8237929.3	9261525.1
7107513.1	2026543.2	4068567.1	1210287.2	7049475.3	2071266.1	5059105.2	8143182.1	1191643.1	3046816.1	5034515.1	6208014.3	8176068.3	1072477.1	2169453.3	3246436.1	5021241.1	6059408.3	7133628.2	8240280.3	Сумма
9069936.3	2037409.2	4105001.3	1222032.2	7052155.1	2071305.3	5062860.3	8146611.1	1192934.3	3047742.1	5036584.1	6213311.1	8179497.1	1074388.3	2173370.2	3249311.1	5021204.3	6058918.2	7131233.3	8241783.3	600 сўм
Сумма	2044257.2	4128126.2	1224261.3	7059809.2	2072134.2	5068357.3	8152393.2	1197066.2	3049605.2	5041913.2	6215926.2	8186490.2	1075016.3	2175709.3	3251671.2	5032028.1	6059408.3	7133628.2	8245239.2	21 ТУР
1500 сўм	2068857.3	4138348.2	1228600.3	7067435.3	2081054.2	5068852.1	8153481.2	1198514.3	3050215.1	5043086.1	6222502.2	8193960.1	1077398.3	2177764.2	3260707.1	5034280.2	6060454.2	7135242.1	8249588.1	86
12 ТУР	2112589.2	4139467.3	1233941.2	7073438.3	2089571.2	5076197.3	8156919.3	1198729.1	3051455.3	5046775.2	6228481.3	8194122.1	1077859.2	2178126.2	4001056.2	5034867.2	6061277.1	7136806.2	8249239.2	Сони: 1564
1062691.3	2115991.3	4143496.1	1235782.2	7073666.1	2090015.2	5088435.3	8164132.3	1200214.3	3057614.3	5047837.1	6234403.3	8195808.1	1082782.3	2181440.3	4002157.1	5035295.3	6064871.2	7145746.2	8249588.1	Сумма:
1113947.2	2130306.3	4157806.3	1248299.3	7084305.3	2090794.2	5096512.2	8164970.3	1214473.2	3057984.3	5051280.1	6235920.3	8196725.2	1085453.3	2181878.3	4002183.2	5035528.1	6066190.1	7151253.2	8249720.1	500 сўм
1136263.3	2165126.2	4166084.1	1248712.3	7086324.3	2095582.3	5097142.1	8166128.3	1217314.1	3060470.3	5053989.1	6236